

**Илија
Христодулов
повторно
претседател
на ЗМРХ**

**Интервју со Ивона
Дуноски Митев:**

**Кога ќе се ускладат
годините, талентите,
македонската крв,
нотите и љубовта –
успехот е неизбежен!**

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXVII 2020.

МАРТ – АПРИЛ
OŽUJAK – TRAVANJ

ISSN 1333-7769

БРОЈ

124

**Годинава 918 илјади куни за програмите на
Заедницата на Македонците во РХ**

© Топу Нанојсќ

**Настава по македонски јазик
на далечина**

**Активностите на малцинствата
прилагодени по препораките на Стожерот**

ALKALOID
SKOPJE
Health above all

Mikrogranule za otapanje u ustima
Magnezij 400 + B complex osiguravaju dnevnu opskrbu magnezijem zajedno s vitaminima B skupine, u cilju zadovoljenja povećanih potreba organizma.

**DODATAK PREHRANI SA SLADILIMA
MIKROGRANULE ZA IZRAVNU PRIMJENU**

Magnezij

+ B complex 400

20 vrećica
s okusom grejpa

Magnezij doprinosi normalnom funkcioniranju živčanog sustava

Magnezij doprinosi normalnoj funkciji mišića i ravnoteži elektrolita

Niacin, Pantotenska kiselina, Vitamin B₂, Vitamin B₆, Folna kiselina i Vitamin B₁₂ doprinose smanjenju umora i iscrpljenosti

Prekomjerno uzimanje može imati laksativni učinak.

Čuvati od dohvata male djece! Preporučene dnevne doze ne smiju se prekoračiti. Dodatak prehrani nije nadomjestak ili zamjena uravnoteženoj prehrani. Važno je pridržavati se uravnotežene i raznovrsne prehrane i zdravog načina života!

**BRZA I LAKA UPOTREBA
JEDNA VREĆICA DNEVNO**

GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ

СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Превод и лектура: Лидија Георгиева

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Тинка Барбутов Крстева

Мирјана Мајик

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешија – Осиек

Гордана Квајо – Риека

Елена Кипровска Кнежиќ – Задар

Марта Жаја – Сплит

Михаела Златеска – Пула

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH
posredstvom Savjeta za nacionalne manjine RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,
Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr

zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Илија Христовулов

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

Агол на уредникот
Urednikov kutak

Виртуелен свет

Никој да ни кажуваше дека два месеци ќе бидеме затворени дома, дека поголемиот дел од нас нема да одиме на работа, дека нема да работат училиштата, кафеаните и кафулињата, трговските центри (освен продавниците за храна), дека нема да можеме да одиме во театар, кино, библиотека и сл., дека сами дома ќе си го славиме Велигден и нема да отидеме во црква – дали би му верувале пред појавата на корона-вирусот? Секако не. А уште помалку дека улиците ќе бидат празни, нема да летаат авиони, нема да возат автобуси, возови, трамваи...

Но, затоа почнавме да живееме во виртуелен свет. Па, си следиме концерти преку интернет, слушаме поетски читања, учиме и одржуваме настава на далечина, објавуваме списанија онлајн, одржуваме видео состаноци...

Од широката лепеза на активности што ни се случува во изминатиов период во нашите животи еден дел ги пренесуваме преку списанието на Заедницата на Македонците во РХ „Македонски глас“. Иако, навидум ни се виде чудно на почетокот што ќе пишуваме и објавиме на страниците на списанието кога Заедницата на Македонците во РХ ги прекина сите активности следејќи ги препораките на Националниот стојер за цивилна заштита, тоа не испадна така. Туку напротив, брзо и активно се прилагодивме на новонастанатата ситуација и лесно навлеговме во виртуелниот свет.

Така, наставничките кои одржуваат настава на македонски јазик во основните и во средните училишта во Хрватска организираа онлајн часови, предавања и оценувања, поетесите се вклучија во разни читања на далечина, свештеници организираа литургии без присуство на верници во црквите, се одржуваа низа состаноци на далечина па така беа одржани и седниците на Советот за националните малцинства на РХ и Редовното изборно собрание на Заедницата на Македонците во РХ, на кое беше избрано ново (старо) раководство. За сето ова, но и за некои Македонци, кои секој на свој начин се репрезентативни претставници на својот народ, ќе читате во овој број на „Македонски глас“. Се надевам дека и овој пат ќе понудиме интересни содржини што ќе го привлечат вниманието на нашите редовни и верни читатели.

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

Усвоен Годишниот извештај за програмите за 2019 година

Годишниот извештај на Заедницата на Македонците во РХ и македонските културни друштва во нејзиниот состав е уредно поднесен и се предлага да се продолжи со финансирање во 2020 година

Поради пандемијата предизвикана од корона-вирусот, Советот за националните малцинства на Република Хрватска својата 88. седница ја одржа телефонски на 8 април 2020 година. На седницата беше усвоен Годишниот извештај за потрошените средства обезбедени во Државниот буџет на РХ за 2019 година, за програмите за остварување на културна автономија на националните малцинства.

При утврдувањето на финансиска помош за програмите на здруженијата и институциите на националните малцинства беа применети општи и посебни одредби на Критериумите за финансирање и договарање на програмите на културна автономија на националните малцинства и методологијата за следење и проценка на спроведувањето на финансираните програми. При утврдувањето, пак, на износот на средствата за програмите на културна автономија, Комисијата се водеше по бодовната листа, со цел транспарентно да ги процени пријавените програми, како и нивната реализација во претходната година.

Во Годишниот извештај на Советот наведено е дека Годишниот извештај на Заедницата на

Македонците во РХ и македонските културни друштва во нејзиниот состав е уредно поднесен и се предлага да се продолжи со финансирање во 2020 година.

Продолжување на преддоговорот

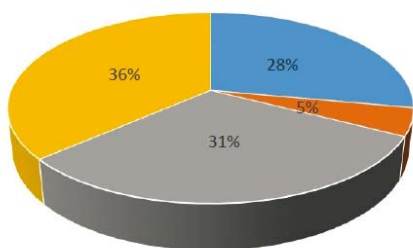
Во овие вонредни и тешки околности, Советот за националните малцинства на РХ и застапниците на националните малцинства вложија големи напори во соработка со Владата на РХ, да обезбедат средства кои се неопходни за опстанок на здруженијата за вториот квартал од 2020 година. Во известувањето на Советот стои дека преддоговорот за програмите на културна автономија на националните

малцинства потпишан за првите три месеци од 2020 година, се продолжува и на следните три месеци – април, мај и јуни, со исплата на средства во истиот износ наведен во преддоговорот, а кои се обезбедени во Државниот буџет на РХ за 2020 година и проекциите за 2021 и 2022 година.

Во известувањето исто така, се нагласува аконтациските средства да се користат исклучително за најнеопходните индиректни, односно режиски трошоци. Користењето на средствата треба да биде крајно рационално, затоа што исплатата на истите за наредниот период ќе зависи исклучително од можностите на Државниот буџет.

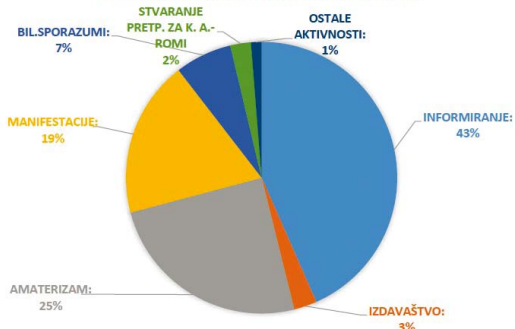
Елизабета Петровска

MAKEDONCI - PROGRAMI K.A.

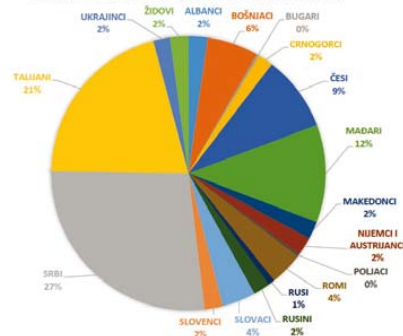

■ INFORMIRANJE : ■ IZDAVAŠTVO : ■ AMATERIZAM : ■ MANIFESTACIJE :

PROGRAMI KULTURNE AUTONOMIJE

UČEŠĆE NAC.MANJINA U PROGRAMIMA K.A.

Според одлуката на Советот за програмите на културна автономија за 2019 г.

Годинава 918 илјади куни за програмите на ЗМРХ

Поради ситуацијата со корона вирусот, сигурно ќе има финансиски резони и намалувања. Невозможно е тоа да се избегне и ќе ги погоди сите, па и националните малцинства нема да бидат исклучок

Финансиски резони и намалувања

Во интервјуто со претседателот на Советот за националните малцинства на РХ, Александар Толнауер, објавено на нивната интернет страница, на прашањето дали и колку здруженијата и институциите на малцинствата ќе бидат погодени од можните финансиски резони и намалувања што се очекуваат и во јавниот и во приватниот сектор поради ситуацијата со корона вирусот, Толнауер вели дека сигурно ќе има намалувања. Во оваа тешка ситуација невозможно е тоа да

се избегне и ќе ги погоди сите, па и националните малцинства нема да бидат исклучок. Теоретскиот план за распределување на средствата за програмите на културна автономија е донесен, но допрва треба да се види како ќе се одвива практичната реализација. Се полага надеж на одредено разбирање на Владата, одредена позитивна дискриминација за некои почувствителни сегменти на културната автономија на националните малцинства да не би биле значително загрозувани. Но, во исто време, присутна е реалноста и свесноста за состојбата во која може да се очекуваат болни и тешки намалувања.

Елизабета Петровска

На 21 април 2020 година, Советот за националните малцинства на Република Хрватска телефонски ја одржа 89. седница, на која беше донесена Одлуката за распределба на средствата обезбедени во Државниот буџет на РХ за 2020 година за програмите за остварување на културна автономија на националните малцинства.

За програмите на здруженијата и институциите на националните малцинства во областа на информирањето, издаваштвото, културниот аматеризам и културните манифестации, за програмите кои произлегуваат од билатералните споразуми и договори и за програмите со кои се создаваат претпоставки за остварување на културна автономија на националните малцинства, а кои ќе се кофинансираат со средства од Државниот буџет на РХ во 2020 година, ќе бидат обезбедени финансиски средства во вкупен износ од 43.395.000,00 куни.

За програмите на Заедницата на Македонците во РХ во 2020 година доделени се 918.000,00 куни, односно 24,9 % повеќе во однос на минатата година, што е највеќе досега воопшто.

ЗАЕДНИЦА НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО РХ	Средства/кн
Информирање:	
„Македонски глас“	230.000,00
Издаваштво:	
„На брегот“, Милена Златеска	25.000,00
„Македонија така далечна, а така блиска“, Драгољуб Сиљаноски	30.000,00
Културни манифестации:	
„23. Денови на браќата Миладиновци“	15.000,00
„29. Денови на МК – Св. Кирил и Методиј“	15.000,00
„Ден на Заедницата на Македонците во РХ“	50.000,00
„Денови на глаголицата во Истра“	10.000,00
„Илинден 1903-2020“	50.000,00
Изложба „Творештво на мак. уметници во РХ“	10.000,00
„Рацинов ден – Бели мугри“	15.000,00
Трибина „Хр-мк културни врски“	10.000,00
Културен аматеризам:	
МКД „Билјана“, Задар	62.000,00
МКД „Браќа Миладиновци“, Осиек	78.000,00
МКД „Илинден“, Риека	88.000,00
МКД „Св. Кирил и Методиј“, Пула	84.000,00
МКД „Македонија“, Сплит	79.000,00
МКД „Охридски бисер“, Загреб	67.000,00
ЗАЕДНИЦА НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО РХ, ВКУПНО:	918.000,00

Јазик, вработување и медиумска застапеност на малцинствата

На средбата посебен интерес беше искажан за прашањата поврзани со остварувањето на правата на припадниците на националните малцинства во областа на употребата на јазикот и писмото, вработувањето и медиумската застапеност

Од 9 до 13 март 2020 година, делегација од тројца експерти на Советодавниот одбор на Советот на Европа за спроведување на Рамковната конвенција за заштита на националните малцинства во контекст на 5. известие на Република Хрватска, дојде во надзорна посета за набљудување и спроведување на Рамковната конвенција. Оваа посета беше договорена со Владата на РХ која го именуваше директорот на Канцеларијата за човекови права и права на националните малцинства при Владата на РХ, Ален Тахири, како одговорен за врски со властите.

Делегацијата на Советодавниот одбор имаше во план посета на повеќе локации во Хрватска, вклучувајќи ги Загреб, Вуковар, Осиек, Чаковец и Ријека, но поради мерките на превенција за заштита од корона вирусот, некои од состаноците со претставниците на националните малцинства не се одржаа.

На 9 март 2020 година во Загреб, делегација на Советот за националните малцинства на РХ, предводена од претседателот на Советот, Александар Толнауер, ги прими претставни-

ците на Советодавниот одбор на Советот на Европа, претставникот на Ирска, Мартин Колинс, претставничката на Молдавија, Алион Грос и претставничката на Шведска, Мари Хагсгард.

Унапредување на правата

Темите за кои се дискутираше на средбата се однесуваа на прашањата на припадниците на националните малцинства по поднесувањето на последниот 5. извештај на Р. Хрватска за спроведување на Рамковната конвенција за заштита на националните малцинства за петгодишен

период, усвоен на 149. седница на Владата на РХ која беше одржана на 28 март 2019 година.

Посебен интерес беше искажан за прашањата поврзани со остварувањето на правата на припадниците на националните малцинства во областа на употребата на јазикот и писмото, вработувањето, медиумската застапеност, пописот на населението и работата на советите и претставниците на националните малцинства во единиците на локалната и на регионалната самоуправа.

Советот изрази задоволство од досегашниот напредок во реализацијата на оперативните програми што се спроведуваат во соработка со Владата на РХ, како и со износот на средствата што се доделени за остварување на програмите на културната автономија од страна на Владата на РХ за 2020 година.

Претставниците на Советодавниот одбор изразија интерес за понатамошна соработка со Советот за националните малцинства на РХ врзано за унапредувањето на правата на припадниците на националните малцинства.

Елизабета Петровска

Оној што чита никогаш не е сам

Пандемијата на коронавирусот, за жал, ја спречи реализацијата на активностите на Заедницата на Македонците во РХ и на друштвата со физичка присутност на публиката, но затоа, пак, заживеа нивно виртуелно дружење преку интернет на социјалните мрежи.

Така беше и со манифестацијата „Ноќ на книгата“, која годинава на 23 април се одржа по деветти пат во Хрватска, по повод Меѓународниот ден

на книгата и авторските права и Денот на хрватската книга. Учество во неа, веќе шеста година по ред, зеде и Заедницата на Македонците во РХ.

Во соработка со МКД „Охридски бисер“ од Загреб, на фејсбук страницата на ЗМРХ, се организираше виртуелна книжевна вечер. Под мотото *Запознајте го македонското современо книжевно творештво*, беа претставени ликот и делото на Славко Јаневски, истакнат маке-

Претставени ликот и делото на Славко Јаневски, истакнат македонски раскажувач, романописец, поет, филмски сценарист, есеист и сликар

донски раскажувач, романописец, поет, филмски сценарист, есеист и сликар.

Татко на современата македонска книжевност

Темата на вечерта носеше наслов *Славко Јаневски – татко на современата македонска книжевност*. Под водство на Лидија Барич, низ фотографии, видеа и текстови беа поставени оригинали и преводи на хрватски јазик на песни и кратки раскази во изведба на членовите на работилницата по македонски јазик за возрасни при МКД „Охридски бисер“ и на студентите на Катедрата за македонистика при Филозофскиот факултет во

Загреб. На постовите можеше да се прочита и дел од биографијата и библиографијата на Јаневски, како и дел од неговото богато творештво.

Дури и во време на оваа социјална изолација, оној што чита никогаш не е сам. За тоа сведочат мноштвото позитивни коментари на постовите на албумот и на видеата кои привлекоа широка публика на познати и непознати љубители на делата на Јаневски, на неговиот убав пишан збор.

Виртуелната, визуелна реализација на овогодишната *Ноќ на книгата* донесе едно ново интересно и поинакво искуство и поттик да се повтори во иднина.

Елизабета Петровска

Магијата на „Езерки“ и оркестарот „7/8“

На 5 март 2020 година во преполната сала во Хрватскиот дом во градот Петриња, женскиот вокален етно состав *Езерки* и оркестарот *7/8* одржаа прекрасен концерт по повод 25 години од нивно постоење.

Овие неуморни промотори на македонската музика и традиција каде и да настапуваат, секогаш се добредојдени. Позитивната енергија што ја шират околу себе, специфичниот ритам на музиката и ведриот дух на

уметничкиот водител Бруно Урлич, секогаш резултираат со успех и гаранција се за добро расположение.

Уште на почетокот од концертот со првите тактови на песната *Ако умрам ил' загинам* ги дочека бурен аплауз од публиката. Потоа се беше магија – се нижеа македонските бисери *Јовано, Јованке, Македонско девојче, Брала мома капини, Рум-дум-дум, Лихнида...* Атмосферата додатно ја разубави солистката Тајана Глухак со исполнување

на легендарната *Зајди, зајди јасно сонце*, а инструменталната изведба на ората *Касапско* и *Калајциско* ја крена воодушевената публика на нозе.

На крајот следеше бис и песните *Елено*

ќерко и *Битола, мој роден крај*, со што дефинитивно се докажа дека за музиката нема никакви граници помеѓу луѓето, таа е универзална уметност, сите ја разбираат и сакаат.

Е. П.

Кога ќе се ускладат годините, талентите, македонската крв, нотите и љубовта – успехот е неизбежен!

Кажете ни накратко која е Ивона Дуноски Митев?

Родена сум на 1 јули 1977 година во Риека, каде завршив Средно економско училиште и Економски факултет. Средното училиште ми беше одбележано со војната која ја зафати Хрватска, кога почнав да осознавам дека јас и моите пријатели сме различни националности... тоа е време кога некој од нив ја напуштија Хрватска и време кога мојот живот го обогатија многу добри души кои поради војната дојдоа во мултинационалната и мултикултурната Риека. Во тоа време го запознав секој камен и секое бран на многуте плажи во Риека, тоа беше време на другарство, љубов, пишување на стихови... Потоа следи запознавање со Македонското културно друштво „Илинден“, па првото работно место, брак, дете, мојата сегашна работа и ете, за миг, сме тука, во 2020 година. Низ целото тоа време живеам со „Илинден“, а и „Илинден“ со мене.

Негување на традицијата

Од кога сте член на МКД „Илинден“ и кои беа Вашите „први чекори“ во Друштвото?

Прв пат ме викна основачот на МКД „Илинден“, Владо

Ивона Дуноски Митев – малкумина се оние кои во нашето големо семејство во Заедницата на Македонците во РХ не го слушнал или прочитал нејзиното име, а многумина и се сретнале со неа. Млада по години, но долгогодишна членка на МКД „Илинден“ од Риека, што се вели „уште од мали нозе“, таа денес е еден од најцврстите столбови на Друштвото, потпретседателка на МКД „Илинден“, како и водителка на фолклорната и пејачката секција

Настески, да дојдам да се запознам со членовите на фолклорот, 1990 и некоја. Првиот ангажман го добив од Гордана Крстевска, да читам поезија од Кочо Рацин на отворањето на една изложба во Друштвото. Од тогаш, се случил спонтано, бев член на фолклорот, кој тогаш го водеше Лидија Гореска, потоа јас го преземав, а кога дојде Јурај Ружиќ, почнавме и со пејачката секција. Еден ден станав претседателка на МКД „Илинден“, па претседателка на Совет на МКНМ во Приморско-горанската жупанија. Од тогаш, многумина членови дојдоа и отидоа, мал број останал исти, но континуитетот на „Илинден“ продолжи и сите цели на основачите се остварени. Сеуште работиме, ја негуваме традицијата и културата, духовниот живот, јазикот и сите богатства на Македонија, која ни е илјада километри оддалечена.

Што Ви значи МКД „Илинден“?

„Илинден“ е многу голем дел од мојот живот, од моето срце. Чувствувам големо почитување и благодарност кон сите луѓе кои имале идеја да се организираат и створат бренд од „Илинден“, без никаква помош од Македонија. Да обезбедат носии, инструменти, со песна и ора да го дочекаат своето време, да обезбедат прекрасен простор во центарот на Риека. Во меѓувреме се основаше МПЦО „Св. цар Константин и царица Елена“, па Почесен конзулат на Македонија во Хрватска со седиште во Риека, се воспостави Лекторат по македонски јазик при Филозофскиот факултет во Рие-

ка, се започна со дополнителна настава по македонски јазик во ОУ „Центар“ и во гимназијата „Сушак“, а започна со работа и работилницата по македонски јазик за возрасни. Тоа многу ми значи, ја чувствувам Македонија блиска. И мојата ќерка Мари учи македонски јазик.

МКД „Илинден“ едно големо семејство

Како ги усогласувате приватниот живот со обврските што ги имате во Друштвото?

Среќа, имам добар сопруг кој добро готви, па не морам секој ден да подготвувам ручек. Секако, тука се и моите родители. Голема жртва е тоа, не само за мене, туку и за нив. Без нивната поддршка, мојот придонес кон „Илинден“ би бил помал.

Моментално мојата функција е потпретседателка на МКД „Илинден“. Од 2015 до 2019 година бев претседателка на Советот на МКНМ во ПГЖ, пред тоа претседателка на МКД „Илинден“. Функциите не ми се важни, знам што сакам и колку можам, иако понекогаш функциите ми се потребни за реализација на некој проект или план. Среќа, сите правни субјекти дејствуваат од едно место, па ми е полесно и поедноставно да ги остварам сите планови. Се надевам дека ќе остане така.

Сите најчесто Ве познаваат како водителка на музичката и пејачката група, бидејќи зад Вас се многубројни настани во Риека и многу пошироко. Што значи за Вас работата во група?

Ме радува тоа што нашата група е навистина многу напредна, имаме членови од 8 до 88 години и добро сме усогласени. Во секој од нив чувствувам љубов кон музиката и среќа во очите додека пеат или свират. Како водителка, не ми се приоритет нивните таленти, туку позитивниот став, важна ми е причината поради која воопшто одлучиле да пеат и да го претставуваат „Илинден“. Најважно од сè ми е тоа што функционираме како едно големо семејство. Кога ќе се усогласат годините, талентите, македонската крв, нотите од училиште и многу љубов, успехот е неизбежен. На секој наш настап добиваме искрено задоволство, многу аплаузи и задоволни насмевки од публиката. Како вистински професионалци.

Јазикот и поезијата

Една од активностите во Друштвото е и работилницата по македонски јазик за возрасни „Учиме македонски“ која и Вие редовно ја посетувате. Кој е Вашиот мотив за изучување на македонскиот јазик?

Работилницата по македонски јазик за возрасни ми беше идеја уште во времето кога Лек-

торатот по македонски јазик при Филозофскиот факултет во Риека беше најброен во светот. Имавме дополнителна настава во ОУ „Центар“, потоа почна да се изучува и во Првата Сушачка гимназија како изборен предмет, а јас, не припаѓајќи во ниедна од тие генерации, размислував каде би можеле и возрасните да го изучуваат нашиот мајчин јазик. Работилниците прво ги водеше Наталија Лековска, а сега проф. Биљана Стојановска. Сите сме многу задоволни со предавањата што се одржуваат секоја среда во просториите на нашето здружение.

Малкумина знаат дека покрај сите Ваши активности пишуваат и поезија. Сте ја напишале збирката песни „Нескротливо чувство“ која навистина ме водушеви. Од каде таа повлеченост кога е во прашање Вашата поезија?

Главен виновник е Илија Христовулов кој знаеше дека пишувам, а потоа и проф. д-р Васил Тоциновски кој ме мотивираше и кој потоа беше и рецензент на таа збирка. Промоцијата беше во „Илинден“, во јули 2011. Има уште неколку примероци од книгата во Друштвото, сите други се по-

дарени на оние кои сакаа да ја прочитаат. Зошто повлеченост? Не сакам многу да зборувам за себе, јас сум од оние кои повеќе сакаат дела, а не зборови. Песните се зборови, емотивни, искрени, среќни и тажни. Насловот е чувство на двојното богатство и двојната болка на неможноста за истовремено постоење покрај сонцето и покрај морето (и во Македонија и во Хрватска истовремено). Сега врската помеѓу, ми е нашата ќерка Мари (Македонија, Риека).

Гордана Квајо

Најдобриот начин да ѝ служиш на својата земја е да обезбедиш поддршка од другите

Како ја гледате Вашата иднина на МКД „Илинден“?

Блиската иднина на „Илинден“ ја гледам во одбележувањето на големиот 30. јубилеј. Верувам дека и во четвртата генерација на Македонци ќе тлее македонското сонце, дека и новите генерации ќе продолжат по патот кои го трасираа основачите. Дека и понатаму ќе се изучува македонскиот јазик во РХ, бидејќи без јазик и култура нема ни народ. Верувам дека и понатаму ќе се одржува и организира Летното училиште по македонски јазик во Хрватска и во Македонија, каде успешно се

негуваат и презентираат македонската култура и традиција и се развива соработката на двата пријателски народа. И секако, како дел од ЗМРХ, учество во сите активности заедно со другите градови низ Хрватска, како гордост на својата татковина Македонија и својата „домовина“ Хрватска.

И за крај мојата омилена реченица: „Нашето искуство нè уверува дека нациите не се доволни сами за себе, дека најдобриот начин да ѝ служиш на својата земја е да обезбедиш поддршка од другите, со взаемни напори и заеднички средства.“

ВО МАКЕДОНИЈА

*Ако ме прашаш каде сум родена,
Ќе ти кажам ВО РИЕКА!*

*Ако ме прашаш каде живеам,
Ќе ти кажам ВО РИЕКА!*

*Ако ме прашаш каде сум најсреќна,
Ќе ти кажам ВО МАКЕДОНИЈА!*

*Таму каде што никогаш не сум
живеела,*

Таму ми е срцето, со сонцето.

*Само те молам не прашувај ме:
Зошто?*

Не можам да ти објаснам.

*Само знам – таму припаѓам.
И тоа го чувствувам во својата крв,
И го гледам во нозеве*

Кога ќе слушнам македонска песна.

Ивона Дуноски Митев

Илија Христовулов повторно претседател на ЗМРХ

Потпретседатели се Борис Трајановски и Цветко Поповски. Вака беше одлучено на Редовното изборно собрание на Заедницата на Македонците во РХ одржано по електронски пат

Членови на Управниот одбор на ЗМРХ

Во вонредните околности на пандемијата на коронавирусот и вонредната состојба во Загреб по серијата земјотреси на 22 март 2020 година, а со оглед на фактот дека просториите на Заедницата на Македонците во РХ беа оштетени во земјотресот, како и фактот што не се знаеше колку долго ќе важи забраната за собири, не можеше физички да се одржи Редовното изборно собрание на ЗМРХ, особено затоа што делегатите се од неколку различни градови во Хрватска, од Загреб, Осиек, Сплит, Задар, Риека и Пула.

За да се испрочитуваат препораките на Националниот стожер на цивилна заштита и забраната за собири, а со согласност на Секторот за здруженија и фондации на Градската канцеларија за општа управа на Град Загреб, сите делегати на Собранието се изјаснија преку електронска пошта и едногласно ја дадоа својата согласност Редовното изборно собрание на ЗМРХ да се одржи по електронски пат.

Така, со утврдувањето кворум за донесување на правно важечки одлуки и усвојувањето

на дневниот ред, во периодот од 23-28 април 2020 година, Редовното изборно собрание на ЗМРХ се одржа по електронски пат со гласање по точките од дневниот ред.

На предлог на Управниот одбор на ЗМРХ, со разрешувањето на досегашното раководство на ЗМРХ, едногласно беше именувано ново; за претседател на ЗМРХ повторно е именуван Илија Христовулов, а за потпретседатели Борис Трајановски и Цветко Поповски; за членови на УО именувани се Илија Христовулов, Борис Трајановски, Цветко Поповски, Мирјана Мајиќ, Милена Златеска, Венка Џанко и Елизабета Петровска.

Делегатите изразија честитки и секое добро на новоизбраното раководство со желби за што поуспешна понатамошна работа во заемна соработка на сите членови.

Извештајот за работата на ЗМРХ за 2019 година беше едногласно усвоен, како и Финансискиот годишен извештај на ЗМРХ за 2019 година за Советот за националните малцинства на РХ и Извештајот за потребите на ЗМРХ со прилозите.

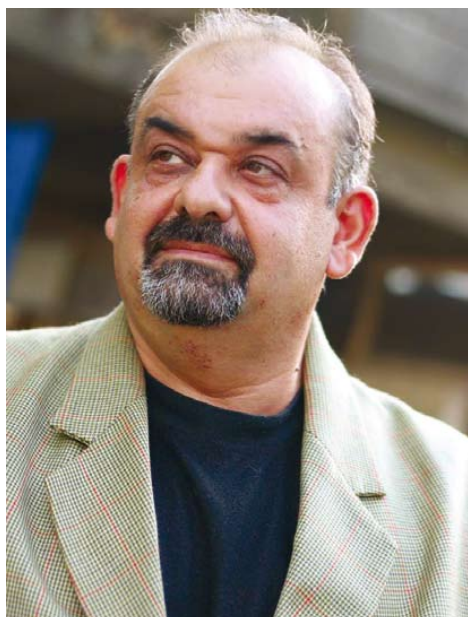
Илија Христовулов

Илија Христовулов е роден во Битола. Од 1981 година со семејството живее и работи во Риека. По професија е машински инженер, сега пензионер. До почетокот на Татковинската војна во Хрватска работел во „Торпедо“ како раководител на оперативната припрема за производство на трактори и ровокопачи. Учесник е во Татковинската војна и носител на споменица. Претседател е на МКД „Илинден“ од Риека и долгогодишен активен член на Управниот одбор на ЗМРХ. Ја извршуваше должноста претседател на Заедницата на Македонците во РХ од 2000 до 2004 година и повторно од 2014 година па сè до денес.

Борис Трајановски

Борис Трајановски е роден во Хрватска, во Осиек. Македонец е по потекло, од татко кочанчанец и мајка битолчанка. Пензиониран војник е, добро-

волец, инвалид на Татковинската војна во Хрватска. Сега е во редовен работен однос во фир-

мата „Тисак“. Живее во Осиек со семејството. Од 2014 година е претседател на МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек и член на Управниот одбор на ЗМРХ, а потпретседател на ЗМРХ е од 2016 година па сè до денес.

Цветко Поповски

Цветко Поповски е роден во селото Бразда, Скопска Црна Гора. Во Хрватска доаѓа во 1963 година на служба во Ловран како воено лице. Во 1969 година со службата преоѓа во Загреб каде што со семејството живее и денес како пензионер. Од основањето на МКД „Охридски бисер“ од Загреб е член во Управниот одбор. Потпретседател на Друштвото беше во мандат од 2013 до 2017 година и повторно од 2019 година па сè до денес. Од

2020 година прв пат е именуван за потпретседател на ЗМРХ.

Елизабета Петровска

Активностите на малцинствата прилагодени по препораките на Стожерот

По повеќе од двомесечна пауза во работата на здруженијата на малцинствата во Република Хрватска, се отворија можности за повторна работа, секако со почитување на мерките што ги препорача Стожерот за цивилна заштита на РХ.

Советот за националните малцинства на РХ објави информација за прифаќање и финансирање на програмите предложени за 2020 година, но за тоа колку и како тие ќе се реализираат, побаравме мислење од Тибор Варга, заменик на претседателот на Стручната служба на Советот.

Здруженијата на малцинствата, тој ги упати на целосно почитување на препораките на Националниот стожер за цивилна заштита.

„Ние како Совет нема да даваме посебни препораки до малцинствата во Хрватска, бидејќи препораките се исти за сите во државата, па тоа се однесува и на малцинствата. Секое малцинство, односно нивно здруже-

ние, треба да проценат и оцени како и во кој обем ќе ги организира своите натамошни активности“, вели Варга.

Претставничката на малцинствата во кое е и македонското во Хрватскиот сабор, Ермина Лекај Прљаскај, исто така, упатува здруженијата да ги почитуваат препораките врзани за корона вирусот и очекува да се зголеми бројот на манифестациите во септември и во октомври. Средствата за оние манифестации што нема да се одржат, треба да се пренаменат.

„Предложив во Клубот на застапници на малцинствата во Хрватскиот сабор да се разгледа можноста за намалување на наемнината на просториите на здруженијата што ги користат малцинствата особено во Приморско-горанската жупанија, односно градот Ријека каде што навистина наемнината е најголема“, ни рече Лекај Прљаскај.

Претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Илија Христовулов, вели дека работата на ЗМРХ секако ја прилагодуваат на препораките од Националниот стожер за цивилна заштита.

- Заедницата на Македонците во РХ уште од почетокот на пандемијата се прилагоди на препорачаните мерки. Исто така, и сега кога почна попуштањето, од ден во ден ја следиме ситуацијата и сите совети што ги дава структурата. И ние ќе ги почнеме нашите активности и ќе постапуваме со нашите настани согласно препораките, дециден е Христовулов.

М. Г.

Настава на далечина

На учениците кои учат македонски јазик по моделот Ц во Хрватска, нивните наставнички секој час им го објаснуваат преку настава на далечина. Тие веруваат дека од оваа ситуација сите ќе излезе побогати за уште едно искуство и исполнети со мислата дека ништо не може да не спречи да дојдеме до целта – негување на македонскиот јазик и култура

Во бројни дејности вработените се прилагодија на новосоздадените услови кои ги диктираше болеста „КОВИД-19“. Така, и за учениците во основните и средните училиштата во Загреб, Сплит, Риека, Пула и Осиек каде што се одржува настава по македонски јазик по моделот Ц, организирана е онлајн настава. Секоја содржина наставничките се трудат да ја објаснат на најдобар можен начин, преку разни презентации, видео лекции и видео контакти, каде учениците добиваат прецизни објаснувања кои им овозможуваат без тешкотии да ја совладаат наставната содржина и зададените задачи.

Деспина Велинска – ОУ „Никола Тесла“ и ОУ „Аугуст Харамбашиќ“, Загреб

Основците во Загреб со наставата на далечина започнаа веднаш штом Националниот стожер прогласи вонредна состојба. Спремноста на училиштата во кои работам, ОУ „Никола Тесла“ и ОУ „Аугуст Харамбашиќ“ покажаа дека сум дел од тим кој е подготвен на предизвици. Сега без тешкотии можеме да продолжиме да си

го негуваме јазикот на нашите предци, да знаеме кои сме, од каде доаѓаме и каде одиме!

Сега сме еден голем, вреден тим кој има заедничка цел, учениците да можат да продолжат со изучувањето на македонскиот јазик и реализирање на наставниот план и програма.

Учениците вредни како пролетни пчели, редовно ги пишуваат домашните задачи, сликаат, праќаат на проверка, собираат наградни бодови. По големите, пак, покрај редовните теми, добиваат проекти во кои пишуваат и на македонски за Македонија.

Како нашиот народ знае да рече „Денот по утрото се познава“, во моментот сум опуштена и уверена дека оваа неизвесна учебна 2019/20 година ќе ја завршиме со потполно реализирани часови, научено сè што беше планирано, доволно оцени за заклучување и побогати за едно големо искуство.

Ивана Брезовец – Прва гимназија, Загреб

Во Загреб во Прва гимназија десет средношколци ја посетуваат наставата по македонски јазик. Шест од нив се матуранти. Интересно е дека меѓу нив има и деца кои го учат јазикот затоа што имаат пријатели кои живеат или се преселиле во Македонија.

Интересно им е да создаваат реченици и да се изразуваат самостојно. Меѓу нив има и такви кои одлично се изразуваат и уште поубаво пишуваат. Нема поголем успех од тоа. И пред сè, најмногу ја сакаат Македонија и луѓето во нејзе.

Сега забрзано се подготвуваат за престојаната матура и не сокриваат дека им е напорно во овој специфичен период. Тоа се одговорни и скромни деца кои несебично си помагаат и меѓусебно се надополнуваат.

Читаме, слушаме и се восхитуваме на македонската поезија. Дебатираме за современите теми и случувања. Им беше интересна Атице. Си поставуваа прашања за нејзиниот живот и начинот на кој функционира една жена. Навистина имаме уште многу желби да оствариме. И ќе се подготвиме да успееме и да реализираме многу од нив.

Милена Георгиевска – ОУ „Скалице“, Сплит

Ситуацијата во која се најдовме ни наметна виртуелен училиштен свет. Така, од 21 март во ОУ „Скалице“ во Сплит ја започнавме наставата на далечина. Учениците навремено ги следат упатствата што им ги давам онлајн за секој предмет одделно. Секако, се обидувам тоа да го сторам на јасен и недвосмислен начин, како би можеле самостојно дома да ги одработат дадените содржини и да ги решат поставените задачи. Благодарение на развојот на технологијата ни се зголемуваат можностите наставата на далечина да биде изведена навистина квалитетно.

Разните презентации, видео лекции и објаснувања им овозможуваат на учениците не само аудитивно, туку и визуел-

но доживување на одредените теми. Важно е што учениците не губат од наставата која редовно се одржува секоја сабота во одредениот термин по распоредот на часовите. На тој начин, до крајот на учебната 2019/20 година ќе успееме да ги поминеме сите содржини предвидени со наставниот план и програма. А учениците ќе бидат побогати со сознанија за Македонија, нејзините убавини, историјата, македонскиот јазик, музиката.

Наталија Лековска – ОУ „Центар“ и Прва сушачка хрватска гимназија, Риека

Многу ни недостигаат живиот контакт, преградките, хуморот, училишните клупи, но се трудиме сето тоа да го надоместиме виртуелно колку можеме со помош на добро развиената и богата модерна технологија која ни овозможува наставата на далечина да биде квалитетно изведена.

Широката лепеза на содржини кои можат да се најдат на интернет, можноста да се направат видеа, презентации и квизови им овозможи на децата да го запознаваат јазикот, културата, историјата, музиката и што повеќе да уживаат во убавините кои ни ги нуди тој мал прекрасен балкански бисер, Македонија.

Голема благодарност до децата од основното училиште и до нивните родители за прекрасната соработка, кои на мое големо задоволство готвеа и креираа со децата, за да на крајот уживаме во нивните кулинарски способности преку презентации. Се трудев да ги поттикнам учениците да ги продолжат своите корени, да развијат љубов кон убавата македонска кујна, кон

убавиот и милозвучен јазик, прекрасната македонска песна која ни ја лечи душата, да проживеат дел од историјата која ја создавале нашите предци и гледајќи видеа од македонските природни убавини да развијат желба да го посетат тоа парче прекрасна земја, како би го почувствувале гостопримството и топлината на драгите Македонци.

Сашка Соломоновска Јаневска – ОУ „Центар“, Пула

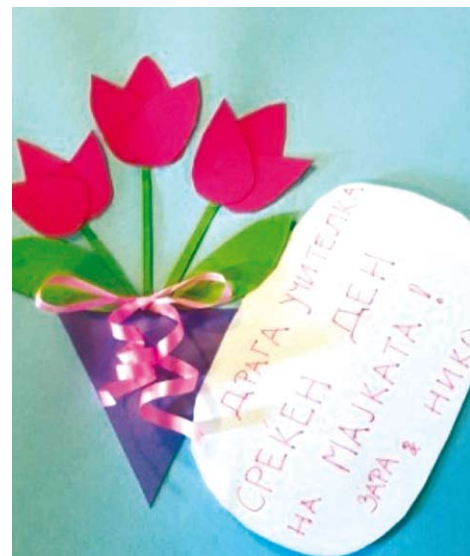

Велат секое зло за некое добро, па така и оваа настава на далечина која во ОУ „Центар“ во Пула започна од 17 март можеби физички нè раздвои, но нè натера повеќе да истражуваме.

За прв пат се соочуваме со ваков вид на настава, но успешно му се спротивставуваме на предизвикот. Учениците ги следат упатствата и со голема возбуда и воодушевување ги извршуваат сите зададени задачи. Меѓусебно си помагаат, делат информации и се надополнуваат.

Преку разни презентации, видео лекции и видео контакти добиваат прецизни објаснувања, но исто така, сè повеќе самостојно истражуваат и изработуваат презентации на одредени теми. Соработката и добриот контакт со учениците ми овозможува наставата да се одржува според изработениот наставен план и програма. Верувам дека од оваа ситуација сите ќе излеземе побогати за уште едно искуство и исполнети со мислата дека ништо не може да нè спречи да дојдеме до целта, а цел ни е негување на македонскиот јазик и култура.

Маја Јовановски – ОУ „Вијенац“ и Прва гимназија во Осиек

Затоа што сме одговорни и се грижиме за нашето здравје, учиме македонски јазик од дома. Наставата по македонски јазик на далечина во Осиек започна на 20 март и така ќе заврши до крајот на оваа учебна година. Од таа сабота учениците по македонски јазик на ниво на основно и средно училиште материјали за учење на македонскиот јазик ги добиваат на страниците на ОУ „Вијенац“ и на Првата гимназија во Осиек.

Сите ученици редовно и одлично ги решаваат своите задачи.

Учениците се одлични, јас сум презадоволна. Секоја сабота добиваат план и програма и им поставувам нови задачи, а учениците ми ги праќаат решенијата по електронска пошта. Направивме и заедничка ФБ страница на која се допишуваме на македонски, а се „читаме/разговараме“ и на „вiber“.

Голема благодарност на сите, и на учениците, и на родителите. Не е лесно кога нема настава, а учениците се трудат да следат сè и да научат повеќе, дури и оние најмалите. Посебно ги пофалувам средношколците и матурантите кои и покрај сите обврски и матурата, навреме ги праќаат зададени решени задачи.

М. Г.

Зборувај ми на својот јазик

На 22 февруари 2020 година во Чешка беседа Загреб, учениците од основните и средните училишта, припадници на националните малцинства на Град Загреб и Велика Горица, кои го изучуваат мајчиниот јазик по моделите Б и Ц на Министерството за наука и образование на РХ, го презентираа богатството на мајчиниот јазик.

Манифестацијата под назив *Зборувај ми на својот јазик*, се одр-

жува секоја година по повод Меѓународниот ден на мајчиниот јазик што се одбележува на 21 февруари, а во организација на Координацијата на советите и претставниците на националните малцинства на Град Загреб. Богатата програма на приредбата нуди рецитали и претстави, танц и песна, со што се претставија учениците од албанското, бошњачкото, чешкото, унгарското, македонското,

Претседателот на Координацијата на советите и претставниците на националните малцинства на Град Загреб, Јурај Бахник, изрази благодарност до родителите, бабите и дедовците, а особено до наставниците што ги охрабруваат младите да го учат, чуваат и негуваат својот мајчин јазик

полското, српското и украинското малцинство. Како гости годинава им се придружија и учениците од Здружението на глуви и слепи лица на Град Загреб, а настапите ги подготвија наставниците кои во текот на изведбата ги бодреа учениците и им даваа поддршка.

На бројните присутни им се обрати претседателот на Координацијата, Јурај Бахник, кој изрази благодарност до родителите, бабите и дедовците, а особено до наставниците што ги охрабруваат младите да го учат, чуваат и негуваат својот мајчин јазик.

Во заедничката точка за македонското малцинство настапија Елена Јанкуловска и

Вања Франчиќ, а учениците Јана Велинска и Матеј Велински од ОУ „Никола Тесла“ со наставничката Деспина Белчовска Велинска, настапија со драмска изведба на „Приказната за Александар Македонски“, за која приказна велат дека била вистинита, за тоа како Александар го припитомил Букефал.

Приредбата ја завршија сите учесници заедно со изведба на точката за зборови на малцинствата кои се вкоренети во хрватскиот јазик. На сите малцинства посебно им беше врачено признание, што ги изработи глувиот и слеп карикатурист Кристијан Бездух.

Елизабета Петровска

„Учиме македонски“ онлајн

Ео одлуката на Стожерот за цивилна заштита на Република Хрватска со која се прекина наставата за сите основни и средни училишта, како и наставата на факултетите во РХ и поради донесените мерки за ограничување на социјалните собири, забраната за одржување на разни спортски и културни настани, работата на сите услужни дејности, како и забраната за одржување на

разни детски и други работилници, поради превенцијата од можна зараза со КОВИД-19, за кратко време се прекина и работата на работилницата по македонски јазик и култура за возрасни „Учиме македонски“ при МКД „Илинден“, предводена од проф. Биљана Стојановска, лектор за македонски јазик при Филозофскиот факултет во Риека.

На иницијатива на проф. Биљана Стоја-

новска со желба и ентузијазам на своите учесници, по неколку неделна пауза, на 15 април работилницата

ја продолжи својата работа, но во нови услови, онлајн преку социјалните мрежи.

Г. К.

Презентација на Летната школа во Охрид пред риечките студенти

На 9 март 2020 година на Филозофскиот факултет при Универзитетот во Риека се одржа презентација на Летната школа при Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, која оваа година ќе се одржи по 53. пат, од 16 август до 3 септември

Учесници на МСМЈЛК во посета на Хераклеја 2019

Школата се одржува во Охрид и трае три недели, а учество земаат македонисти, слависти, лингвисти, преведувачи, професори по лингвистика, студенти по лингвистика од целиот свет, чиј фокус на интерес им се македонскиот јазик, литература и/или култура.

Работата на Школата ја претставува лекторката за македонски јазик на Филозофскиот факултет во Риека, м-р Биљана Стојановска и минатогодишните учеснички на Школата, кои слушаат предмети на Лекторатот за македонски јазик, студентките Ева Жужиќ и Тиана Лакосељац.

Присутните студенти имаат можност да чујат како функционира Летната школа од две перспективи – лекторката Стојановска најпрво детално ги претстави работата на Школата, концептот и целите и им ја предочи можноста на студентите да учествуваат на Летната школа во Охрид, а студентките Жужиќ и Лакосељац ги презентираа своите впечатоци и своето искуство како минатогодишни учеснички на Школата.

Споделено искуство

На студентите детално им беше објаснето како функционира Летната школа – што сè опфаќа, како се распределени учесниците, кој им предава, кои користи ги имаат од учеството, значи им беше предочен секој сегмент што влегува во рамките на Школата, а студентките имаат подготвено своја презентација и со позитивен тон зборуваа за своето искуство. Со пофални зборови раскажуваа за високото ниво на организација, за квалитетот на лекторските вежби и за напредокот што кај себе го почувствуваа на крајот од тринеделниот курс. Продолжија со истиот тон за дружењето со колегите од целиот свет, за надалеку прочуената македонска храна, за фолклорната секција, за Охрид, за Битола, за Скопје, за целокупниот впечаток, кој беше позитивно обоен.

Презентацијата и личните впечатоци и искуства од минатогодишните учеснички предизвикаа голем интерес кај студентите и оваа пракса на претставување ќе продолжи и во иднина.

По одржувањето на презентацијата беше објавен и интерен конкурс на кој се пријавија неколку студенти заинтересирани за учество на Школата. Врз основа на испратените пријави, лекторката Стојановска ги избра овогодишните учесници кои ќе го претставуваат Лекторатот за македонски јазик од Риека.

Им посакуваме да го искористат секој сегмент што го нуди Школата и да доживеат пријатни моменти во преубавиот Охрид.

Биљана Стојановска

Учесници на МСМЈЛК пред споменикот на Манак во Битола

Македонска музичка разгледница „од дома“

МКД „Браќа Миладиновци“ има посебна „душа“: разиграна, распеана, подготвена да одговори на секоја ситуација. Тоа е душа составена од четириесетина членови кои редовно доаѓаат на проби, готват и разменуваат рецепти, сликаат, пеат и танцуваат. Вистина, постари се, но колку годините значат кога душата пее?

Така членовите на мешаниот хор „Вардарки“ на 7 март 2020 се подготвуваа за настап. Во знакот на 20. јубилеј од својот прв настап пред осиечката публика, со нетрпение ја очекуваа „16. Македонска вечер“. Причини за возбуда имаше неколку: не само што требаше да пеат присетувајќи се на јубилејот, туку и како придружба на познатите Балканика бенд од Крањ, и тоа пред 150 гости! Неизвесноста ја зголеми почетокот на корона пандемијата во Хрватска и можноста овој настан да не се одржи. Но, за среќа сè помина добро: пред полната сала гости и пријатели на македонската музика и песна, „Вардарките“ пееја со полни души, а заедно со „Танец“ и останатите членови на Друштвото и гостите, распеано и разиграно ја дочекаа зората на следниот ден.

Кога по неколку дена се случи и забраната на јавни настапи, се откажаа и заедничките проби на „Вардарки“. И додека на некои членови мирувањето им годеше, а контактите ги продолжија на социјалните мрежи, водителката на „Вардарките“, Јагода Тренеска Цветичанин, се сети како да ги одржи своите членови поврзани.

„Вардарки“ – настапи во Осиек

Песната го одржува духот

„Со песна, а како поинаку? Па може ли човекот без песна? Македонската песна го одржала духот на македонскиот народ низ разни историски премрежиња, со векови на назад. Зошто да не ја искористиме и сега?“, ни објасни Јагода што ја поттикнало така да постапи. И така започнале да се слушаат, по телефон, на месинџер, на скајп, кој што има; телефонот им станал основен алат за повр-

зување, но не само со муабет, туку и со песна! Така, за да се одбележи нечи роденден, за да се посака некому убав ден, многу здравје, по телефон се запевало.

„Наспроти потиснатиот страв „да се преживее“ во овие критични години (поголемиот број членки и членови на „Вардарки“ се на возраст од преку 60 години), спонтано, како кокичиња никнаа нивните желби за одредени песни“, продолжи да раскажува Јагода. Иван испратила слика: Охрид на 1 април во снег и

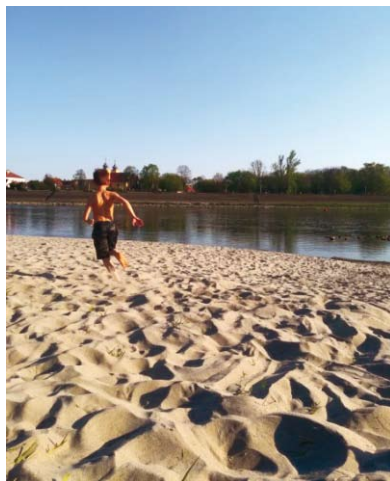
тоа било поттик заедно да ја запеат „Лихнида“. Вера од Тетово имала роденден – наместо торта, паднала песната „Ој девојче... тетовско јаболче“. Биљана која живее во Феричанци (60 км од Осиек), пак, подготвила изненадување: дуеет „Македонско девојче“ со ќеркичката Андреа (10 години). Андријана ја пеела „Битола“, Митра „Струга“, Благородна „Куманово“...

Така се создаде малата македонска музичка разгледница на осиечани – од дома!

Јулијана Тешија

Една лична приказна: компири, клавир и корона

Кога почна пандемијата со коронавирусот нè фати неподготвени, со планови за Велигден во Македонија, со автобуски карти, договори со другарките и кумовите и резервација за Охрид

И мислевање, ќе помине, ќе се смири и сè ќе се врати на старо. Но, не...

И направивме драстични промени на плановите. Патувањето го откажавме, а станот го претворивме во работно бојно поле полно со книги, весници, играчки и храна. Шегата на страна, првата недела ни беше страшно: иако не бев во Осиек за време на војната (дојдов околу 2002 година), како со рака можев да ги допрам стравот, несигурноста и наврениите спомени кај луѓето кои забрзано, со скриени погледи одеа да купуваат брашно, масло, шеќер, квасец... За среќа, како што минуваа деновите расположението стануваше поотпуштено и насмевките се вратија на лицата на осиечани.

Сè на едно место

Да се организираме тројцата дома, не беше лесно. Среќа, за синот најдовме еден стар лаптоп, сопругот го зафати статичниот компјутер, а јас добив службен. Во спротивно, ќе се испотепаваме кој кога да работи: секојдневно, во 15 метри квадратни дневен простор, на адреса „ВИМ 74“, стан 16 се создаваше еден дневен весник, се пишуваа куп домашни

задачи, и се предаваа студентски лекции и полагаа испити. Во меѓувреме, во истиот простор се одвиваа и концерти за пијано (маестро: синот Лав) и пластична туба (цевка од стара корница во рацете на таткото Вук), понекогаш попатрени со балетска точка „чуден па-де-де“ (на мајката балерина Јуле). И тоа не беше сè: во истиот простор, секој втор-трет ден, во утринските часови, се појавуваше карате тренерот Лав кој, по загревањето и вежбањето кати, ја тренираше мајка му „Хеианшодан“, а таа за возврат пак го учеше јога „Поздрав кон сонцето“.

Радост и стрес

Во тој нов круг на радост и стрес, уживање во заедништвото и нервоза од „премногу заедно“, се роди желбата да направиме нешто што ќе ни помогне да ја надминеме идејата дека сме затворени во „кутија“. Наскоро, на нашата мала тераса од 1,5 метри квадратни никна мала бавча во која се појавија две зелени фиданки од идни компири, една мала грмушка со диво нане, три садници со домати, две со пиперки, едно купче француски магнонос, една мирисна лаванда и дванаесеттина главички салати. Сите тие го де-

леа просторот со осум црвени, розови и бели сардели, едно (и навистина, само едно!) цундуле и еден кактус. Во садењето и негувањето учествувавме сите ама најмногу мајка ми: таа продолжи да доаѓа само кај нас, често на ручек, а најчесто само на кафе кое го испивавме стугкани на купче меѓу садниците и цвеќињата. Тука, во тој мал простор Лав направи и мала сликарска работилница на боење на саксии со акрил.

Кога стана дозволено, го проширивме просторот на движење: барајќи осамени места, откривме колку Драва е убава не само близу нас, на плажите „Копика“ или „Жељо“, туку и во Вишњевац, а можеби најубава кај Зелено поле. Овде, повлечените води на големата река отвориле плажички за осаменици во длабока сенка со песок за игра и места за пливање. Во тивките моменти на осаменост сфативме дека стравот се победува со љубов и поддршка, со спори утра на тишина наместо врева, со многу гушкања во кои тоневме како поединци и растевме како семејство.

Спремни сме... не знаеме што нè чека кога сето ова ќе заврши, но спремни сме.

Јулијана Тешија

Осиечки „корона“ скици

Поглед на Осиек од дрон. Извор: Пиксел, автор: Давор Јаворовиќ

Фотографија од насловната веб страница на Музејот

Десет дрoнови на Драва: по првиот сериозен налет на коронавирусот на Осиек на почетокот на април, градот на Драва стана првиот град во Хрватска кој воведо дрoнови со термоизолациски камери. Десет дрoнови секојдневно ги надлетуваа познатите локации како што се плажата „Копика“, езерцето на „Југ 2“, детските и спортските игралишта на кои, и покрај забраната, на неколкупати упорно се собираа младите. Генерално сепак може да се каже дека осиечани беа послушни и трпеливи, остануваа дома, или ако излегуваа надвор, се придржуваа до правилата за хигиена и растојание.

Култура во време на корона: многуте културни институции во Осиек во март и април не мируваа, и покрај забраната за работа, па се префрлија во виртуелниот простор и осиечани можеа да следат изложби и концерти во живо или како снимки речиси секојдневно. Така „Музејот на Славонија“ во чест на Светскиот ден на книгата и авторските права и Ноќта на музеите, на 23 април 2020 организираше виртуелна посета на поставката „Прандау-Норман“. Посетителите имаа можност да погледнат 103 дела на познати сликари, 112 предмети и 103 архивски материјали од периодот 1669 до 1770 година.

Читателски предизвик: Сепак, најинтересни настани организираше Градската и универзитетска библиотека во Осиек. И во време на недостапност на книжната граѓа, ГИСКО осмисли различни содржини со кои редовно ги мотивираше читателите на дружење со книгите. Во краткиот разговор со Срѓан Лукачевиќ, водителот на службата за набавка и библиотекар, *Македонски глас* дозна дека три активности на ГИСКО беа меѓу најпосетените. Првата беше „Време е за онлајн приказна“ во која на јутјуб каналот на библиотеката беа поставени видео записи во кои познати осиечки автори им читаа на најмладите приказни од нивните книги. „На оваа содржина некако природно се надоврза уште една, „Средба со авторот“ во која постарите читатели имаа прилика да ги видат своите омилени автори како читаат одбрани делови од своите дела“, објасни Лукачевиќ.

Но, кулминација беше активността наречена како „gisko izazov“ во која под наведениот хештег на ФБ и Инстаграм читателите можеа да постават фотографија со своите омилени книги. Но, задачата не беше така едноставна:

покрај фотографијата требаше да се приложи песна, неколку стихови, приказна или само реченица којашто ги опфаќа одбраните наслови. „Читателите се јавуваа со коментари како овој предизвик ги натерал да ги прелистуваат одамна заборавените наслови и да препрочитаат автори кои оставиле длабока трага во нивниот живот“, рече Лукачевиќ. Најкреативниот читател Алан Биро на 29 април 2020 година беше прогласен за победник, а за награда ја освои книгата „Случај 6/4“ на авторот Хидео Јокохама.

Јулијана Тешија

Фотографија: ГИСКО архива, автор: Алан Биро

Во знак на почитувањето на жената

Во рамките на „XVII. Денови на македонската култура“ беше одбележан Меѓународниот ден на жената во Задар

Во песни, ора и поезија посветена на жените, Македонското културно друштво „Билјана“ од Задар го обележа Меѓународниот ден на жената – 8

Март. Програмата се реализираше во просториите на Друштвото. За оваа прилика, водителката на литературно драмската секција „Записи со љубов“, Мирјана Мајиќ, зборуваше за значењето на овој ден. Таа се осврна и на тоа како и денес не се доволно почитувани жените и како се врши „мобинг“ над женскиот пол во работниот однос.

Членовите на пејачката секција „Билјана“ и нивните гости со пригодна закуска и македонски песни весело го одбележаа денот, а членовите на литературно драмската секција кажуваа своја поезија посветена на жените.

Кулинарската секција која дејствува во состав на етно работилницата „Герѓев“ подготви домашни специја-

литети за поубаво дружење.

Фолклорната секција „Оро“, која почна да работи од минатата година, одигра неколку македонски ора на кои им се придружија и останатите гости и членови.

Пријатно изненадени беа жените кои беа дарувани со рози и чоколада, а дружењето потраја до касните часови на големо задоволство на присутните. Програмата беше реализирана под покровителство на Советот за националните малцинства на Р. Хрватска и Мирјана Мајиќ, претставничка на македонското национално малцинство во Задарската жупанија.

Мирјана Мајиќ

Македонска поезија во „Точно на пладне“

Поетското творештво збрано во три книги во издание на Заедницата на Македонците во РХ од авторката Милена Златеска од Пула беше претставено пред јавноста на Книжевната средба одржана во организација на „КУЛТУРА СНОВА“ од Загреб и „Културни круг“ од Пула на 29 февруари. Настанот се одржа во галеријата „Цвањер“ во Пула, точно на пладне. Ова беше втора ваква средба „Точно на пладне“, а настанот беше планиран да се одржува секоја последна сабота во месецот, но поради почетокот на пандемијата, движењето на луѓето беше ограничено.

Милена Златеска, дводомна поетеса, песните ги читаше на својот мајчин јазик со што ја запазува културата и традицијата на својот крај и го пре-

зентира македонскиот јазик, кој со задоволство го слушаат присутните. Својата презентација ја отвори со песната „Огниште“ од својата прва збирка поезија која го носи истиот наслов, во која емотивно говори за напуштениот дом во татковината. Потоа следеа неколку наградени и пофалени песни од другите две книги „Ода на љубовта“ и „Чувари на душата“, како и некои песни од четириесетината зборници во кои е објавена поезијата на Златеска.

Освен Милена, која е водителка на литературната секција на Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“, на настанот беа присутни и членовите на секцијата на Друштвото, Авелина и Драго Драгузет.

Главни гости на Книжевната средба, покрај Златеска, беа Маја Грегл, драматург од Загреб, Даворка Флего, поетеса од Пазин и Ибрахим Хонѓо од Ванкувер. За забавниот дел беше задолжен Дадо Брандиќ, а присутни беа и голем број поети, кои читаа свои песни, под водство на Славица Лончариќ Ѓутум, која беше ангажирана и како организатор на настанот.

Михаела Златеска

Колку подалеку си од родниот крај, толку е поголем копнежот по татковината

Македонецот со загребска адреса Сафиудин Алимоски е сестран музичар, свирач и пејач, диригент и водител, човек кој упорно и посветено, со умешност, трпение и талент, и пред сè со голема љубов ја развива својата креативност и уметност. Во разговорот за „Македонски глас“ тој ни откри дел од неговиот интересен животен пат посветен на музиката, на нотите и сцената

Музиката е Ваша голема љубов и животен повик. Како сето тоа започна, потекнувате ли од музичко семејство?

Роден сум во селото Пласница крај Кичево и токму така, потекнувам од музичко семејство. Во нашето шесточлено семејство, освен мајка ми, сите свиреа и пееја. Татко ми свиреше на кавал, брат ми на хармоника, а сестрите пееја. Така и јас почнав да свирам гитара и да пеам, од основно училиште па сè до денес. Кога мојот постар брат се запиша во музичко училиште, тоа ми беше предизвик и јас да го сторам истото. По завршување на средното училиште почнав професионално да се занимавам со музика. До 80-тите години живеев во Македонија и настапував со доста македонски групи. Талентот за музика и ќерка ми го има наследено, таа свири на флејта и често знаеме заедно да засвириме.

Познат сте како извонреден музичар на повеќе инструменти. Кој Ви е најомилен?

Во моето семејство имаше народни инструменти, кавали на татко ми, гајди и шупелки, но не и гитара. Кога дојде и гитарата во нашиот дом, конечно се исполни и мојата голема желба. Уште како дете, па и во младоста, бројни инструменти испробав и со ред почнав да ги свирам. Во средно училиште главен инструмент ми беше кларинетот, а клавирот ми беше зададен. Кога во 70-тите години рокенролот стана многу популарен, гитарата зазеде значајно место меѓу младите, па така и мене ми беше најомилен жичен инструмент. Покрај гитарата, свирам на уште неколку жичани инструменти, бузука, тамбура, мандолина и контрабас. Секој инструмент има голема важност во музиката и на соодветен начин ми е драг, но гитарата за мене има посебно важно место.

Негување на македонската музика, песна и фолклор

Живеете во Загреб. Колку далечината и носталгијата имаат влијание на Вашата музичка кариера?

Во Загреб дојдов во 1980 година преку едно македонско скопско музичко здружение, само на два месеца, но останав до ден-денес. Далечината и носталгијата на мене влијаеја уште повеќе да ги негувам македонската музика, песна и фолклор. Она што човекот го носи во душата останува трајно и никогаш не исчезнува. Колку подалеку си од својот роден крај, толку е поголем копнежот по родната татковина. Благодарейќи на мојата струка, успевам да ги „стопам“ силниот копнеж и носталгијата што ги чувствувам. Со долгите години во иселеништво човекот се навикнува и полесно ги прифаќа тие далечни хоризонти.

Член сте на оркестарот „7/8“ како придружба на женскиот етно состав „Езерки“. Со нив често настапувате во Хрватска, а и пошироко. Какви се импресиите од оваа соработка?

Јас сум еден од првите, најстари членови на оркестарот „7/8“. За „Езерки“ и „7/8“ гордо можам да кажам дека се меѓу најдобрите вокално инструментални состави надвор од Македонија. Можеби звучи нескромно, но тоа е вистината. „7/8“ се оформи со трансформација на групата „Т’га за југ“ и започна соработката со хорот „Езерки“. Првите членови на „Т’га за југ“ беа Кирил Јовев, Стојан Трајков, Стефко Качуров и јас. Со приклучувањето на тапанарот од групата „Забрањено пушење“, Бранко Трајков и со Бруно Урлиќ, се создадоа „7/8“. Подоцна се придружи и Тома Влчев на бас гитара и почнавме интензивно да работиме. Оттогаш па сè до денес, настапувајќи низ Хрватска се стекнавме со голема репутација, популарност и своја публика. Речиси секоја година настапуваме и низ Македонија. Со модерни обработки и аранжмани негуваме стари песни и ора од сите македонски краеве.

Веќе неколку години ја водите и пејачката група „Моми бисерни“ при МКД „Охридски бисер“. Задоволни ли сте со постигнатото, успевате ли да им го пренесете Вашето богато музичко искуство?

Членувајќи и учествувајќи во македонските асоцијации, па така и во МКД „Охридски бисер“, ја презедов да ја водам пејачката група „Моми бисерни“. Како и сите аматерски групи така и оваа, па и јас со нив, се трудиме да постигнеме што подобри и поуспешни резултати во границите на нашите можности. Музиката бара голема посветеност и секојдневно вежбање. Јас со „Моми бисерни“ немам такви можности, но сосема сум задоволен со резултатите и со само една проба неделно. Иако, би биле уште подобри

кога би била макар уште една проба во неделата. За сите овие заеднички години девојките научија многу од мене, како и на кој начин се интерпретира македонската песна и изговорот со македонски акцент, иако повеќето од нив не се Македонки. За сега имаме добра соработка и се надевам дека така ќе биде и во иднина, да ја негуваме македонската песна која гласи за најубава на овие простори, па и пошироко.

Со музика секогаш и насекаде

Се занимавате и со подучување. Колку е популарна традиционалната музика кај младите денес, има ли интерес за свирење на народни инструменти и што би им порачале на сите оние кои сакаат да се занимаваат со негување на народната музика?

Подучувам млади деца и откривам нови таленти, тоа е мојот занает, а задача ми е да им пренесам знаење. Нема голем број на заинтересирани, но има кандидати. Доста од нив се

заинтересирани за свирење на кавал, кој е доста тежок инструмент за изучување. Постојано ги повикувам сите од 8-годишна возраст па натаму, да дојдат во Друштвото и да ни се приклучат, ќе ги подучувам сите кои сакаат да научат да свират.

Што мислите, постои ли за Вас идеално место и време за музика? Или некои нови предизвици кои треба да се совладаат?

Идеално време и место за музика е секогаш и насекаде. Сметам дека ако некој сака да свири или пее, ќе најде начин, време и место за тоа. Јас моментално највеќе се дружам со саксофон и вежбаам секојдневно по два часа. Човекот секогаш има желби, особено ние музичарите прогресивно размислуваме и во секоја прилика откриваме нешто ново.

Имате ли поддршка и награда за својата работа? И кога не свирите, како го исполнувате слободното време?

Мојата девиза е – ако работиш, ќе има и резултат. Секој вид поддршка и награда е добредојдена, а нам кои живееме од музиката потребна ни е и материјална стимулација, гледано од професионален агол. А кога не свирам, се занимавам со сликарство, цртам, пишувам песни... ја развивам креативноста и уметноста во себе.

Елизабета Петровска

Најубави спомени

Ја посетувате ли често Македонија и родното Кичево? Кои се Вашите најубави спомени?

Со задоволство и радост ја посетувам Македонија. Често одам со семејството, барем три до четири пати годишно, во зависност од термините за работа. Патувањата низ мојата родна Македонија, нејзините убавини и уникатност ми предизвикуваат силен восхит, оставаат длабоки впечатоци и остануваат врежани во мене како најубави спомени.

Семејството Алимоски

Музиката е мојот живот

Иринка Прусац, моминско презиме Бујуклиева е помеѓу најстарите членови на Македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит. Со својот музички талент кој го поседува е меѓу првите членови во хорот на Друштвото, а со својот прекрасен глас доминира и ден денес. И во овој разговор не успеа да го сокрие својот прекрасен глас, па низ песна нè врати назад во времето...

Иринка е позната македонска пејачка на народна музика, која зад себе има бројни настапи на фестивали и снимени плочи.

Кои се почетоците во Вашата музичка кариера?

Родена сум 1942 година во село Мокрино, Струмица. На 17 години за прв пат, односно во 1959 година учествував на тогаш познатиот фестивал „Микрофонот е ваш“ со изведба на „Колку е мачно и тажно кој љуби две девојки“. Таа песна е изворна песна која јас ја препев и со неа го освоив првото место на фестивалот. Оттука започнува мојата музичка кариера. После победата бев повикана на интервју во Радио Скопје, а и бев гостинка во неколку телевизиски емисии. Заедно со композиторот Наско Џорлев кој одма го препозна мојот талент, а како дел и од неговиот оркестар, бевме гости на фестивалите „Микрофонот е ваш“ кои се одржуваа во сите градови низ Македонија. Тоа сè повеќе ми ги отвораше вратите за создавање музичка кариера како во мојата татковина, така и надвор

од неа. Во 1962 година во Скопје се одржа главниот фестивал на „Микрофонот е ваш“ и тука учествуваа сите победници од градовите во Македонија. Јас со изведбата „Колку е мачно и тажно кој љуби две девојки“ повторно го освоив првото место. По таа победа имавме многу гостувања и концерти по цела Југославија. Во 1963 година со ансамблот на Радио телевизија Скопје, заедно со Кочо Петровски како претставници од Република Македонија учествувавме во Домот на синдикатите во Белград и го освоивме второто место.

„Судбо моја“

Која година излезе Вашата прва плоча и која е Ваша најпозната песна?

Како самостојна солистка работев заедно со композиторот Наско Џорлев и мојата прва плоча излезе во 1963 година, а најпозната мелодија која е и доста преработувана и која и денес се слуша, верувам дека ја знаете, е „Судбо моја“. Имам снимено неколку плочи со повеќе мелодии кои во тоа време

бев доста слушани. И ден-денес песните можат да се најдат на интернет.

До кога траеше Вашата кариера и што беше пресудно за нејзиното завршување?

Во 1966 година во Софија, Бугарија, имавме музичка турнеја која траеше два месеца. Меѓувремено, бев доста млада, а и убава девојка па во мојот живот се појави мојот сопруг кој е со хрватско потекло, Данило Прусац, воено лице во ЈНА. Тој ми беше целосна поддршка во сè што работев. Таа година формиравме семејство, го родив својот прв син и повеќе не можев да патувам. Тогаш одлучив домот и семејството да ги ставам на прво место, а пеењето и натаму има посебно место во мојата душа.

Семејството на прво место

За семејството и животот во Хрватска...

Со мојот сопруг Данило сме во брак повеќе од 50 години. Имаме два сина, Роберт и Дамир, од кои имам и четири прекрас-

ни внучиња со кои ми е исполнето моето секојдневие. Можам да кажам дека животот го поминавме со многу љубов, разбирање и взаемна поддршка, годините ми летнаа, а Република Хрватска, односно градот Сплит во кој сум од 1974 година го чувствувам како мој роден град. Не дека немало тешки моменти, непознати луѓе, знаете, различни народи и обичаи, а имам и еден соодветен стих за мене во песната „Судбо моја“ и тоа „Земјо, судбо, однеси ме при мојата мајка, да ја прашам, судбо клета, што сум ѝ згрешила, та што ме омажи, судбо, толку надалеку“.

Како и на секој човек, така и мене ми недостасуваше фамилијата и мојата

татковина. Преку Македонското културно друштво „Македонија“ во Сплит имам стекнато многу пријатели, Македонци и Хрвати, а и многу убави моменти и Друштвото го чувствувам како свој втор дом. На многу манифестации сме учествувале заедно, сме споделувале среќни, но и тажни моменти. Во хорот на МКД „Македонија“ сум од неговото формирање и планирам да пеам сè додека ме држат гласот и желбата за музиката која е мој живот.

Марта Жаја

Велигденски обичаи кај Македонците од Сплит

Ваа година имавме едно поинакво празнување на најважниот верски празник во православниот календар – Велигден и тоа во услови на корона вирусот. Така и во Сплит, Македонците овој празник го прославија во кругот на семејствата со мислите и чувствата првенствено кон Бога, а потоа и кон своите најблиски кои не беа во можност да ги видат и заедно да го прослават овој посебен празник.

Без оглед на ситуацијата која го засега целиот свет, не само нас, нашите Македонки своите обичаи за овој празник не ги изоставија. Со полна кошница јајца и велигденска погача, како и со мир и спокој во срцата на 19 април го дочекаа Исусовото воскресение.

„На Велики четврток во рана зора ги вапсав првите три јајца. Велат, првото јајце е посветено на Бога, второто на домаќинот на куката и третото за берикет и среќа. На Велики петок е строгиот пост. Правилниот пост е само да се пијат течности, поточно вода, чај, итн. На тој ден, Исус бил распнат. Христијаните во тоа време постеле од жалост.

Бидејќи јадењето претставувало задоволство, тие сметале дека не треба да јадат“, ни рече Љубинка, наша Македонка од Сплит.

На Велика сабота Исус веќе умрел. Тогаш, навечер се оди во црква и околу полноќ се кружи околу црквата, а потоа се кршат вапсаните јајца. Во неделата се мрси. На тој ден, Исус воскреснал... Исто така, еден од обичаите кој ги радува најмладите е поминување по нивните обравчиња со првото црвено јајце за здравје и среќа во целата година, обичај кој и ден-денес некои од нашите Македонки во Хрватска го практикуваат со своите деца или внуци.

М. Ж.

Сплитско гастрономско искуство

Рената Трајчевска од Скопје, одлучила своето студирање да го надгради на факултетот „Аспира“ во Сплит, но прогласувањето на пандемијата од коронавирусот предвреме ја врати дома, со помош на МКД „Македонија“ од Сплит и Македонската амбасада од Загреб

Центарот на Далмација, градот Сплит, освен убавината, сонцето и морето кои ги нуди во недоглед, за неко-го претставува и место каде што се определува нечија иднина. Така и младата Рената Трајчевска од Скопје, одлучила дел од своето студирање да го надгради на еден од факултетите во Сплит.

Рената веќе трета година студира на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, смер Гастрономија, исхрана и диететика. Таа овој факултет го одбрала со

цел да дознае и да научи нешто повеќе за храната и нејзината примена, затоа што уште кога била мала имала голема љубов кон готвењето, а учествувала и на многу натпревари каде што добила одлични награди и пофалби.

Незаборавно искуство

Во текот на студирањето добила одлична информација дека своето знаење може да го надгради надвор од Македонија, а своето внимание го насочила кон привлечни

дестинации кои имаат добар туризам и каде што гастрономијата е на многу високо ниво. По долго истражување кои се нејзините можности, а преку програмата „Еразмуз“ се пријавила на факултетот „Аспира“ во Сплит, за кој има само пофални зборови. Нејзината желба за студирање се остварува откако ѝ јавиле дека е примена на овој факултет и таа кон средината на февруари пристигнала во Сплит, каде што за неа започна едно незаборавно искуство.

„Ме воодушеви нивната организација на целиот факултет, особено без здив ме остави кујната. Бевме поделени во групи и имавме свои ментори. Секој ден кога имавме практикум во кујна имавме свежи продукти, со кои вежбавме и учевме нови работи, кои за мене беа сосема непознати и нови, а тоа е морската храна и далматинските тра-

диционални рецепти“ вели Рената.

Додава дека е многу среќна што добила можност да научи многу нови нешта кои понатаму може да ги сподели со колегите кога ќе се врати во својата земја.

„Сплит е град со посебна убавина која ме привлекува, со прекрасни стари зачувани градби, а тука е и љубезноста и учтивоста на луѓето кои одлично ме прифатија. Гледав што повеќе да го запознам градот кој во душата ти носи посебна возбуда, спокој и мир кога шеташ покрај неговиот прекрасен брег и едноставно се отпушташ и уживаш во неговите убавини“, посочува Рената.

Помош од МКД и амбасадата

За жал како и за многу Македонци во Хрватска, така и за неа, несаканата ситуација со прогласувањето на

пандемијата од корона-вирусот го заврши нејзиното студирање надвор од Македонија.

„Заради пандемијата од корона-вирусот се затворија сите граници, се прекинаа авионските летови,

престана сè наеднаш да работи, на факултет повеќе не одев, останав сама и така се пријавив во нашата амбасада во Загреб за да се вратам во Македонија со организиран превоз кој го организира нашата

држава за државјаните кои се заглавени во други држави. За превоз од Сплит до Загреб ми помогнаа претседателката Венка Џанко и потпретседателката Марта Жаја од Македонското културно друштво „Македонија“ во Сплит, кои ме поврзаа со уште двајца Македонци кои исто така се враќаа и ни обезбедија бесплатен превоз до Загреб. Неочекувано, доста хумано МКД „Македонија“ ни излезе во пресрет во тој момент кога друга опција и немавме. Драго ми е

што и надвор од Македонија имаме свои луѓе на кои можеме да се потпреме во тешки моменти“, посочи Рената.

Иако нејзиното искуство завршило прерано и неочекувано, таа вели дека не губи надеж и не се откажува од своите планови за во иднина. Затоа им препорачува на сите исто то да го прават, да не се откажуваат од своите соншта, туку да се борат за нив и тогаш кога тоа изгледа невозможно дека ќе се оствари.

Марта Жаја

Сеќавање на трагично загиналиот Македонец

Годинава се навршуваат 29 години од трагичното загинавање на Македонецот Сашко Гешовски, роден на 31 октомври 1971 година во Кавадарци, невина жртва во последната голема војна на Балканот. Тој бил убиен во градот Сплит на 6 мај 1991 година. Тој тоа утро бил на должноста стражар во командата на Военопоморската област во Сплит.

Неговиот млад живот згаснал тој ден на протести, во кои уче-

ствувале повеќе од 30 илјади демонстранти, кои прераснале во безредија и престрелки. Еден од куршумите бил фатален за него.

До ден-денес неговото трагично загинавање не е разјаснето.

Како секоја година, така и оваа, пред Општината на Град Сплит беше положено цвеќе, беа запалени и свеќи во чест на неговото сеќавање. Пред една година од страна на Марко Гај и Зоран Буриќ до Општината

на Град Сплит е поднесена молба и барање за поставување за негова спомен плоча, која ќе остави траг и ќе го за-

чува споменот на трагично погубениот млад и невин Македонец Сашко Гешовски.

М. Ж.

Поезијата го обедини светот

Без разлика што владее коронавирусот низ целиот свет, поетите не мируваат и пишуваат сè поинтензивно и на таа тема. Некои од нив, како и организатори на поетски средби, се вклучија виртуелно да читаат поезија и своите песни јавно да ги презентираат. Така, до 9 мај Лаура и Хана Клапка веќе педесетти ден во социјална самоизолација читаат песни од целиот свет, од сите оние автори кои сакаат да бидат вклучени во нивната програма. И литерарната секција на Македонскотокултурно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула со водителката Милена Златеска се вклучија во програмата во која со задоволство беа прочи-

тани повеќе песни, меѓу кои „Таа зима“ и „Проклетата туѓина“.

„Нека ветрот ме милува, место мајчините раце,

нека ѕвездите ме пратат, место мајчините очи.“

Овие стихови, во оваа изолација кога и оние мајки кои живеат во близина на своите деца не смеат да ги видат, бидејќи мораат да бидат одговорни за себе, а и за целото семејство и да останат дома, се стихови на чувство на самотија, а за оние што се далеку од својата татковина и на голема осаменост.

„Ангели без крила патуваат по светот“

Литерарната секција на МКД беше

учесник и во програмата „Ангели без крила патуваат по светот“ на Хрватското радио „Франкфурт“ и на „Пригорска ТВ“, во организација на Љиљана Хидиќ Пасариќек. На 23 април и на 3 мај беа прочитани неколку песни од водителката на секцијата, Милена Златеска, меѓу кои „Растопена душа“ и „Во средината на пролетта“.

„Нека светот денеска во мислите се соедини, нека светлината во секое око се запали и нека љубов се всели во нив.“

Токму денеска во оваа светска криза на човекот му треба единство и љубов на секој човек и кон секого.

„Со песна против корона“

Исто така и во програмата „Со песна против корона“ во организација на Борис Симеони, песната на Милена Златеска „Природата се бори“ беше меѓу останатите песни од целиот свет јавно ставена во програмата на „Фејсбук“ на 29 април 2020 година.

„Кога срцето ќе се разболи,
умира целото тело.
Природата се бори,
умираат невини.“

Денеска голем број луѓе во светот починаа од корона вирусот, можеби на тој начин природата сама со себе, со луѓето во светот, се бори за самоодржување. Во ова тешко време на изолација и членовите на МКД се борат за

својот опстанок и придонесуваат на секој начин како што можат за подобро совладување на оваа криза.

„Сараево на дланка“

Втора година по ред, требаше да се одржи Меѓународниот поетски фестивал „Сараево на дланка“, но поради новонастанатата ситуација со пандемијата истиот беше одржан виртуелно на 2 мај во организација на „КУЛТУРА СНОВА“ од Загреб. Во овој меѓународен онлајн настан учествуваа поети од повеќе земји во светот: Африка, Словенија, Србија, Косово, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Македонија, Германија, Австрија, Шведска, Швајцарска, Италија, САД и Канада. Своја поезија читаа 78 поети, меѓу кои и Милена Златеска водителка на литерарната секција на МКД на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула со песната „Молитва“, чии стихови ќе бидат објавени во збирката песни „Сараево на дланка“.

„О, Господе!

Само Тебе можам да ти речам,
смилиј се.“

Читањето поезија ќе продолжи и понатаму со учество на литерарната секција на МКД од Пула.

Михаела Златеска

Ноќ на книгата

Беше неколку години Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула зема учество во манифестацијата *Ноќ на книгата*, која се одржа на 23 април. И оваа година, активно беше реализирана програмата за време на корона изолацијата „седи дома“.

Во *Ноќ на книгата* во цела Хрватска беа вклучени околу 145 хрватски градови, со околу 300 учесници во 500 различни виртуелни програми, меѓу кои и програмата на Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула.

Овогодишната тема на манифестацијата беше „Книги кои низ историјата го менувале светот“ односно „Книгите го менуваат светот“, а заштитно лице на оваа вечер беше Книжното цуце.

Темата на програмата на МКД беше „Нека овој стих го промени светот“ низ поезијата на истарските поети. Низ стиховите на поетите на Истарска жупанија беше доловена природата на луѓето околу нас кои се грижат и ја чуваат секоја капка на бистрата вода и секој лист на дрвото, се грижат за својата средина, со секој засаден цвет се менуваат себеси и сè околу себе.

Така, со упатените стихови кон читателите и слушателите на виртуелната онлајн програма, оди и надежта дека овој свет навистина барем за малку ќе се промени и добротата ќе допре до секој човек, до секое срце и душа.

Учесници во програмата на МКД со своите стихови за *Ноќта на книгата* беа Славица Лончариќ Ѓугум, Невиа Кожљан, Неда Миленковски, Грацијела Путина, Авелина и Драго Драгузет, како и Милена Златеска.

Михаела Златеска

А а, Б б, В в, Г г, Д д, Ѓ ѓ, Е е,
Ж ж, З з, С с, И и, Ј ј, К к, Л л,
Љ љ, М м, Н н, Њ њ, О о, П п,
Р р, С с, Т т, Ќ ќ, У у, Ф ф, Х х,
Ц ц, Ч ч, Џ џ, Ш ш.

Македонскиот јазик си има свој ден. Тој во Македонија почна да се одбележува од минатата година на 5 мај. Годинава поради новонастанатата ситуација со пан-

демијата и вонредните мерки што се спроведуваа во државата, одбележувањето беше организирано на поинаков начин. Имено, преку социјалните мрежи, и во Хрватска, и во

75 години од објавувањето на македонската азбука

Македонија се организираа разни читања на македонска литература од познати македонски автори, а Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ од Скопје електронски објави десет свои книги.

Ова беше извонредна прилика и за потсетување на познатите изјави на Македонците кои оставија траен белег во македонската книжевна историја: „Јазикот ни е нашата единствена неподелена татковина“ од Блаже Конески и „Јазикот е наше духовно благо“ од Крсте Мисирков.

Да потсетиме, по многу векови, со прогласувањето на Федерална Македонија како држава, АСНОМ на своето Прво заседание на 2 август 1944 година донесе решение за воведување на македонскиот како службен јазик. Со објавувањето на македонската азбука на 5 мај и со усвојувањето на македонскиот правопис на 7 јуни 1945 година од Народната влада на Федерална Македонија, се случи кодификација на современиот македонски литературен јазик.

М. Г.

Доброчинителство од душа и срце

Магдалена Златеска веќе неколку години волонтира за Црвениот крст во Пула. Како ученичка во Средното медицинско училиште доброволно од самиот почеток се вклучи во доста волонтерски организации низ Пула. Едно од местата на волонтирање е Пулската болница на Одделот за педијатрија каде што таа помага и е добредојдена кај најмладите пациенти

Црвениот крст отсекогаш постои и помага на сите на кои им е потребна помош, но сега за време на корона-вирусот посебно деноноќно беше вклучен во помагање на граѓаните низ цела Хрватска, па така и во Истарската жупанија и Град Пула. Меѓу доброчинителството на оваа организација беше и придонесот на Магдалена Златеска, која веќе неколку години волонтира за Црвениот крст во Пула и во Пулската болница. Така, Магдалена беше максимално ангажирана и за време на корона вирусот. Додека сите седевме дома, волонтерите неуморно работеа за доброто на оние на кои помошта им беше најпотребна, особено на постарите граѓани и на оние кои беа во самоизолација, а немаат свои блиски роднини или пријатели.

Концерт без публика

За време на самоизолацијата, Стјепан Хаузер, хрватски виолончелист познат низ целиот свет, одржа концерт во арената во Пула, под назив „Alone together“ („Сами заедно“) без гледачи, како своевиден придонес за време на корона вирусот и еден вид благодарност на сите оние кои неуморно работеа во

времето на карантинот. Во неговиот спот беа вклучени сите оние кои беспрекорно и неуморно работат деноноќно за доброто на граѓаните во потреба за време на оваа тешка пандемија, меѓу кои и волонтери од Црвениот крст, а меѓу нив и македонското девојче Магдалена Златеска, која во облека од Црвениот крст со маска на устата помага таму каде што е најпотребно.

Нејзиниот лик се најде и на страниците на „Глас Истре“ во честитката на градоначалникот на Град Пула, Борис Милетиќ, за Денот на Црвениот крст, а и на џамбо плакатите низ целата Истарска жупанија по повод Светскиот ден на Црв-

ениот крст, кој се одбележува на 5 мај.

Несебичен придонес во МКД

Магдалена е и активен член во Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула од најрана возраст, каде максимално придонесува за работата на Друштвото и е вклучена во сите негови програми. На оваа нејзина активност во Црвениот крст посебно се горди не само на Друштвото и сите негови членови, туку таа претставува посебен пример на целото македонско национално малцинство, а и пример за младите генерации. Свој несеби-

чен придонес дава и во Македонската православна црковна општина „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула каде што служи беспрекорно со посебна вера во душата и со срце, и е достоина на традицијата и обичаите на својата татковина Македонија.

Уште многу нешта може да се кажат за оваа млада девојка, но сега од срце ѝ честитаме на сите успеси и ѝ посакуваме и понатаму да продолжи со своето доброчинителство. Едно големо браво за нашата Магдалена, која се надеваме ќе биде добра медицинска сестра, а можеби медицината ќе ја повлече и до успешен доктор.

Михаела Златеска

Големата вода

„Сидот беше околу наоколу домот, како смок притаен. Огромен. Ке те гушне ли, ке те завитка со опашката и тогаш ти нема спас...“ (извадок од романот)

Во библиотеката „Нови Загреб“, на 3 март 2020 година се одржа претставување на преводот на хрватски јазик на книгата *Големата вода* (*Velika voda*) од македонскиот книжевник Живко Чинго. За книгата, за авторот и за преводот пред публиката во полната библиотека говорела македонистите од Филозофскиот факултет во Загреб, проф. д-р Борислав Павловски и преведувачот на книгата, проф. д-р Ивица Баковиќ, како и уредникот на книгата, Јосип Пандуриќ.

Живко Чинго (1935 г., с. Велгошти, Охридско – 1987 г., Скопје) по завршувањето на Филозофскиот факултет во Скопје, работел како професор по книжевност во гимназија во Охрид, а потоа во Скопје работел во весниците „Студентски збор“ и „Млад борец“. Бил член на ДПМ и академик во МАНУ. Пишувал раскази, романи и драми. Добитник е на Рациновото признание, наградите „11 Октомври“, „1 Мај“ и многу други.

Модерен роман

„Големата вода“ (1971) е модерен роман во кој раскажувањето е предадено преку глав-

ниот лик, Лем Никодиновски. Дејството во романот се случува во Домот за воени сирачиња „Светлост“ од 1946–1949 година. Темата е животот на децата во Домот, веднаш по завршувањето на Втората светска војна. Тоа е роман за вечната борба на човекот со сите мрачни сили кои се обидуваат да го расчовечат, борба на животот со смртта, на

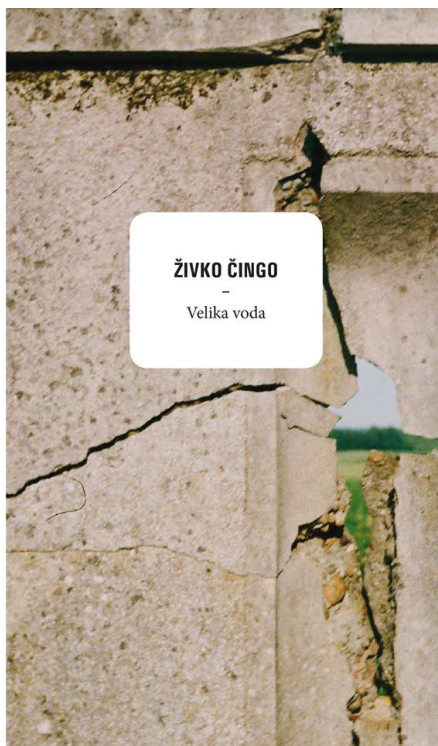
доброто со зло, на светлината со мракот, на големата вода со сидот.

Насловот „Големата вода“ има симболичко значење и ја означува слободата. Покрај неа се јавува сидот, кој ја ограничува таа слобода. Сентерлевиот рид, кој често се јавува како мечта на децата која треба да ја достигнат, ја претставува недостижната слобода. Романот дава остра критика на погрешното сфаќање за начинот на градењето на личноста во домовите, а со тоа и во општеството во целина, на погрешниот воспитно образовен процес кој каска далеку зад идеалот на градење почовечки, вистински и длабоки односи меѓу луѓето.

Романот е преведен на повеќе светски јазици и адаптиран е за театарска претстава, а според него во 2004 година е направен и истоимен филм во режија и сценарио на Иво Трајков и музика на Кирил Џајковски.

Хрватскиот превод на романот во 2019 година го објави издавачката куќа „Диспут“ во својата библиотека „На трагу класика“, во соиздаваштво со Хрватското филолошко друштво.

Елизабета Петровска

„Стани, земи ја својата постела и оди“

Во организација на меѓународното христијанско движење на жените „Светски молитвен ден“, на 6 март во Баптистичката црква во Риека се одржа екуменска средба со наслов „Стани, земи ја својата постела и оди“ (Јован 5.8)

Светскиот молитвен ден е меѓународно христијанско движење на жени, што се одржува секоја година, првиот петок во март во повеќе од 180 земји низ целиот свет, повеќе од 130 години, на повеќе од 95 јазици и повеќе дијалекти.

Мотото е: осознај, моли, дејствувај. Молитвата се заснова на библиски текстови и ги поканува верниците на сите христијански деноминации, на заедништво и молитва. Во Хрватска, Светскиот молитвен ден се одржува од 1998 година.

На молитвената средба во Риека, обединети во молитва, христијани од сите возрасти и од различни христијански цркви (Баптистичка, Евангелистичка, Римокатоличка и Македонската православна црковна општина „Свети цар Константин и царица Елена“), се собраа да се молат според истиот образец,

кој годинава беше подготвен од жените од Организациониот комитет на Зимбабве.

Низ подготвените материјали за молитва, присутните се запознаа со оваа африканска земја, нејзината култура и историја, како и за проблемите со кои живеат.

Секоја година се сведочи за верата со дружење, сочувство и грижа еден кон друг. Визијата е свет во кој жените слободно одлучуваат за нивните животи. На тој пат ним им треба помош и дела на солидарност. Еден таков

чин е милодарот кој се собира за време на средбите. Со тоа се поддржуваат разни проекти во светот, како и во локалната заедница, за грижата за сиромашните, особено жените и децата.

Оваа година, како и претходните, членовите на МПЦО „Св. цар Константин и царица Елена“ и музичката група на Македонското културно друштво „Илинден“ со пригодни песни учествуваа на Светскиот молитвен ден, во заедничка молитва и со нејзина промисла.

Гордана Квајо

ICC 3D d.o.o.

DEZINFEKCIJA • DEZINSEKCIJA • DERATIZACIJA

Radnička cesta 75 • 10000 Zagreb

tel.: 01/60 40 100 • fax: 01/60 40 103

mob: 091/5251 141

e-mail: icc-3d@icc.hr

Razlika koja se vidi.

Savršeno je moguće.

Ново раководство во МПЦО „Св. цар Константин и царица Елена“

Во просториите на црквата Св. Фабијан и Себастијан во Ријека на 15 март се одржа Редовното изборно собрание на МПЦО „Св. цар Константин и царица Елена“, каде беа избрани ново претседателство и нови членови за мандат од 2020-2022 година. За претседател беше избран Илија Младенов, потпретседател Христина Гроздановска и

секретар Ирена Колабриќ.

Седницата ја водеше протојереј ставрофор Кирко Велински, кој допатува од Загреб. Заблагодарувајќи се на присуството, тој го прочита благословот упатен од епархискиот архиереј Неговото Високосвештенство Митрополитот Европски г. Пимен.

Отец Кирко Велински им изрази благодарност на старото ра-

ководство на ЦО, предводено од претседателот Блаже Божиновски, а на новите членови им посака пред сè, телесно и духовно здравје, цврста и непоколеблива вера за да можат мудро и достоинствено да ја водат работата на ЦО за доброто на верниците во Приморско-горанската жупанија и за слава на Бога.

На седницата, со свои извештаи се обра-

тија претставниците на Црквната општина, Надзорниот одбор и Судот на честа.

Г. К.

Христос воскресна!

Во одлуката на Владата на Република Хрватска и Националниот стожер за цивилна заштита на Република Хрватска во која се забрануваат верски собири, а воедно и со одлуката на Светиот Архиерејски Синод на МПЦ-ОА, а и по препорака на

Епархискиот Архиереј Митрополитот Европски г. Пимен, во неделата, на 19 април, во црквата „Свети Фабијан и Себастијан“ во Стариот град на Ријека, симболично, без присуство на верници, беше одбележан најголемиот христијански празник Велигден.

На молитвата присустваа претставниците на Македонската православна црквона општина „Св. цар Константин и царица Елена“, претседателот

Илија Младенов, претседателот на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, Илија Христовулов и овогодешниот кум на црквната општина, Ванчо Милчов.

Македонските верници од Ријека и Приморско-горанската жупанија Христосовото воскресение го прославија во своите домови без собирање на роднини и пријатели.

Г. К.

Велигден без богослужба, но со молитви од домовите

Екоја година Македонската православна црквона општина „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула со своите верници и парохискиот свештеник на Македонската православна црква во Република Хрватска, протојереј ставрофор Кирко Велински, достоинствено и во духот на верата го одбележуваат Воскресението на Исус Христос – Велигден и секоја година свештеник доаѓа од Македонија. Оваа година, бидејќи владееше коронавирусот и надлежните органи на Република Хрватска донесоа наредба да се седи дома,

а и насекаде во светот беше забрането дружење на повеќе од 5 личности, прв пат по 25 години постоење на МПЦО во Пула не беше одржана богослужба и дружење на верниците. Така, овој голем христијански празник беше одбележан во домовите на верниците со неизбежните велигденски јајца и молитви.

Во просториите на Македонската православна црквона општина „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула на 19 април свеќи за здравје, за себе, за семејството, а и за сите верници запад-лија претседателот на МПЦО,

Ратко Златески и благајникот, Игор Јаневски, кои си го честитаа овај голем христијански празник со поздравот „Христос воскрес – Навистина воскрес“ и си разменија црвени јајца како симбол на верата.

М. З.

За Велигден без верници во црквите

Во оваа невреме, кога светот сведочи за пандемија од коронавирусот и се соочува со последиците, како одговорна верска заедница, потполно се придржуваме на препораките од Стожерот за цивилна заштита на Р. Хрватска, Светиот Архиепископски Синод на МПЦ-ОА и нашиот духовен татко, Митрополитот Европски г. Пимен. Па така, сите богослужби редовно, сам ги одржуваше парохискиот свештеник, протојереј ставрофор Кирко Велински без присуство на верници

Нашата црква е нашиот дом. Нашиот дом е нашето место за заедништво во светата Литургија. Но, оваа година поради добро познати причини, оневозможени бевме да се собереме дома за Велигденските празници. Во домот каде што го добивме нашиот потполен идентитет, Христовиот идентитет. Од друга страна, пак, Господ не упати во нашите домови, кај нашето најтесно семејство. Сè додека не се исполни времето повторно да се вратиме во нашиот заеднички дом, да не заборавиме кои сме, да не заборавиме дека човекот е благородствено битие. Да го прегрнеме сопственото семејство, да застанеме пред домашната икона и кандило, да си запалиме свеќа и да си се помолиме за телесно и духовно здравје, мир, љубов, спокој, слога, заедништво... и молитвено да му заблагодариме на Бога за Неговите дарови. Да се помолиме за нашата добробит, за доброто на нашата заедница и за добробитта на светот.

Не е во опасност верата, туку верниците

Можеби некој, со овие драстични мерки ќе почувствува дека се потценува или повредува верата. Но, она што е во опасност не е верата, туку ние верниците, не е Христос, туку ние христијаните, не е Богочовекот, туку ние луѓето. Нашата вера е длабоко втемелена во корените на нашата цивилизација. Нашата вера е жива и ни една вонредна ситуација како оваа неможе да ја ограничи. Она што треба да се ограничи се собирите, големата концентрација на луѓе, поради овие вонредни услови. Затоа беше потребно да се послуша да се остане дома. Да се заштитиме самите, а и да ги заштитиме оние околу нас.

Оваа година, овој период ќе го доживееме како патот низ пустината, за да стасаме безбедно во Ветената земја, и дека науката, со Божија помош, ќе ја добие битката со оваа пандемија. Зашто ние сме сигурни дека таа, заедно со нашите мо-

литви и по милоста на Бога, ќе ја добие. До повторно отворање на храмовите да останеме дома, одговорни, духовно обединети и да ја продолжиме борбата на покајанието и осветувањето.

Во народот се вели: „Ако гром не удри, човек нема да се прекрсти“. По оваа, многу мудра народна поговорка, да извлечеме поука! Сите заедно, кој колку може и колку милува, да си ја изградиме нашата прва Македонска православна црква, посветена на светата Злата Мегленска во Загреб, Република Хрватска, и да ни постане заеднички дом, а семејниот дом, мала црква. Личната и семејната молитва, да ни постанат секојдневица, да го зајакнеме духовниот и телесниот пост и здрави по тело и дух, заедно среќни и духовно радосни оваа година во своите домови го дочекаме серадосното Христово воскресение. ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Богослужби само во Загреб

Од страна на Националниот стожер за цивилна заштита во справувањето со пандемијата од коронавирусот, Македонската православна црква во РХ, по паузата за одржување на служба во црквите, на 2 мај повторно ги отвори вратите на црквата *Св. Рок* во Загреб, каде што доаѓаат македонските верници. Овој пат верниците беа во драстично мален број и со одржување на пропишаната дистанца од 1,5 до 2 метра. Во наредниот период литургии ќе се одржуваат само во Загреб, додека во Сплит, Ријека и Пула тоа нема да биде возможно. До кога, не се знае.

Како што не информираше парохискиот свештеник протојереј ставрофор Кирко Велински црквата *Св. Рок* за своја богослужба ја користат само Македонците, така што нема мешање со други, каков што е случајот со црквите во останатите хрватски градови.

„Во Сплит, Пула и Ријека МПЦ користи сакрални објекти од католичката црква кои се активни за нивните редовни миси. Така, во досегашната пракса, до пред појавата на коронавирусот, се менувавме. Меѓутоа, сега бидејќи нема време за проветрување и комплетно дезинфицирање на просторот, во на-

редниот период таму нема да се организира служба за македонските православни верници, туку тие објекти ќе ги користи католичката црква“, вели отец Велински.

Тој посочува дека МПЦ во Хрватска упати апел до верниците, имајќи ја предвид целокупната ситуација, сите оние кои биле во контакт со заболена личност да се воздржат од доаѓање во црква. Исто така, тоа важи и за постарите хронични болни.

- Ние до крај ќе ги почитуваме препораките на Националниот стожер во РХ и секако препораките на Македонската православна црква, односно надлежната епархија и архиерејот на МПЦ за Европа, г. Пимен, кој ни испрати писмо до сите свештеници надвор од Македонија да ги почитуваме препораките на државата во која се наоѓаме и одговорно да се однесуваме, додаде отец Кирко.

М. Г.

Изградбата на црквата е свето дело

А Му благодариме на Бога, кој ни даде милост, вера и храброст, во 2014 година да почнеме едно свето дело од исклучителна црковна, национална и духовно просветна потреба за Македонците кои живеат во Загреб и

целата Република Хрватска.

А што значи да се започне со градба на нова црква?

Тоа значи да се повикува Господ Бог во своја близина, значи дека градејќи црква, се сака да се биде заед-

**„Секој од Вас да дава од срце, а не со жал или принуда;
Оти Бог го љуби оној што од срце дава“
(2 Кор. 9.7)**

но со Господа и да се има место за молитва. Затоа да си спомнеме на зборовите на св. апостол Павле: „Вреднувајте се, зашто вие веќе не сте туѓи или придојдени, туку сте дело од живата црква да во вашите души!“

Новата црква треба да ни значи духовен поттик и закрила за секоја македонска душа. Верувам дека сите сме се увериле – нема сигурно место од црквата за секоја радосна и натажена, за секоја развеселена и расплакана македонска христијанска душа. Милостивиот Бог да го благослови започнатото дело! Да ги благослови сите кои до сега се вградија и оние кои ќе помогнат да се заврши првата Македонска православна црква во Загреб, Република Хрватска. За образец на нашиот подвиг, секогаш да ја имаме Светата Христова маченичка Злата Мегленска, чијшто спомен е вечно жив меѓу нашиот македонски народ. Амин!

Идентитет и вера

Долги години, речиси од почетокот на функционирањето на Македонската православна црква во Република Хрватска, нејзината работа ја следи Зорица Велиновска, уште една Македонка кое родното Скопје го заменила со Загреб. Патот во хрватската метропола ја довел во 2004 година каде живее со своето семејство

Годишно собрание на Европски епархии

Велиновска во два мандата, цели четири години беше и претседател на Управниот одбор на Македонската православна црковна општина „Св. Злата Мегленска“ во Загреб, каде е и долгогодишен нејзин член. Смета дека црквата е таа каде се негува сопствениот идентитет и дека црквата на едно место ги овозможува сите права кои ги имаме како малцинство: јазик, култура, социјални, економски контакти, да се побара, да се каже, да се разговара.

Потврдено е дека Хрватска е држава каде се почитуваат правата на малцинствата, но исто така и малцинствата треба да покажуваат почит кон сето тоа.

Поединец и заедница

„Од првата година откако сум дојдена во Хрватска (2004 г.) ја следам работата на нашата црква. Немаше крај на мојата среќа кога дознав дека во

Загреб се организираат служби за македонските православни верници. На почетокот се одржуваа служби на Горњи Град во Загреб, а подоцна Католичката црква ја додели црквата Св. Рок каде Македонската православна црква во Хрватска ги организира литургиите. Јас како верник и христијанка бев дел од црквата, а потоа и службено во 2011 година станав член на Управниот одбор на МПЦО „Св. Злата Мегленска“, односно уште пред да се постават темелите на Македонската православна црква во изградба, вели Велиновска.

Откако го одработила претседателскиот мандат во УО, сега е потпретседателка, улога за која вели дека се темели на помагање и пренесување на задачите и активностите на новото раководство. Секако, овде ќе го споменеме континуитетот во работата на УО, во заложбите на претходните претседатели и членови на УО кои давале свое време и труд, се се надеваме по

истиот пат ќе чекорат и оние кои ќе доаѓаат подоцна.

Колку одењето во црква и таа своевидна духовна храна им значи на Македонците кога ќе дојдат во туѓа држава, се обидува да ни го објасни Зорица и тоа токму преку потребата и желбата на сопствениот пример за нејзиниот ангажман и активното движење во тие кругови и тоа како другите нашинци се однесуваат кон тоа.

- За мене лично, потребата, желбата и целта на мојот ангажман во МПЦО во Хрватска се темели на идентитетот и верата. Јас преку верата тежнеам кон остварување на заедништво. Важни ми се луѓето, нашинците, а гледам дека и на луѓето кои доаѓаат во црква им е битно заедништвото. Но, истовремено и заради охрабрување, заради смиреност, трпение, стремеж кон правда и вистина, затоа што црквата тоа не учи, додава таа.

Идентитетот за Велиновска е однос: поединец и заедница.

25. јубилеј на МПЦО „Св. Злата Мегленска“

Консумирање на основните права

Таа смета дека индивидуалните ознаки на една заедница не го чинат само нашето потекло, историјата и колективно-то сеќавање, туку и семејните и нашите социјални, културни и религиски обележја. Овие моменти ги сметаме за битни за односот на нашата заедница во РХ.

„Целото мое знаење, време и интелект го насочувам без задршка кон црквата затоа што таа е место коешто овозможува консумирање на основните права што ги имаме како припадници на национално малцинство во Хрватска, одредени со прописите.

Еден пример за погоре наведеното се децата кои не ја посетиле земјата на нивните родители или баби и дедовци, кога ќе дојдат во црква да чујат дека не само мајката или таткото зборува македонски, туку една поширока заедница го зборува македонскиот јазик. Дека црквата е место за остварување на културните и социјалните права го потврдува и фактот што го посочува нашата соговорничка, а тоа е дека во рамките на Македонската православна црква во Загреб ќе има и културен цен-

тар со сала, пасторален центар каде ќе се одржуваат приредби, работилници, а предвидено е и постарите луѓе да можат да се дружат. Планирано е реализирање на програми кои ќе придонесат во зачувувањето на културниот идентитет, обичаите и традициите. Оттука се наметнува важноста и значењето на изградбата на црквата.

Тоа го потврдуваат и последните случувања со земјотресот во Загреб и со корона вирусот.

„Бев вклучена во процесот на репатриација на дел од Македонците заедно со Македонската амбасадата во Загреб, се соочивме со проблем што ниту еден хотел не можеше да ги прими нашинците, не можевме да најдеме сместување, па колку ќе беше добро црквата да беше

веќе направена со просториите каде ќе може да се згрижат наши луѓе кои имаат потреба за тоа. Затоа се трудиме што поскоро да заврши нејзината изградба“, додава Велиновска.

Позитивна перцепција

Економската егзистенција ни е најважна на сите, да имаме плата, да платиме сметки, да преживееме. Но, како иселеници, како луѓе кои живееме далеку од родните краишта, од родителите, од роднините, црквата ни е битна затоа што нè препознава, нè слуша, нè поддржува. Таа е местото каде што човек може да си ги среди мислите и пред Бога да си ги каже стравите, да се моли и да излезе со поголема сила и подобар.

- За нас како иселеници многу е битна црквата, која има огромна улога во зачувувањето на идентитетот. Во контекст на геополитичката ситуација, имаме можност во широкото централно градско подрачје да имаме МПЦ која под тоа име е забележана и така се вика. Во Хрватска институциите се гордеат дека ни дале можност да ги искористиме правата на националните малцинства, но на нас е одговорноста, тоа што побрзо да го направиме и одржуваме. Вредноста е непроценлива, посочува потпретседателката на МПЦО „Св. Злата Мегленска“.

Според неа, МПЦ во Хрватска има многу позитивна перцепција и ние треба тоа и да го одржиме.

Милена Георгиевска

Одговорно ги презентирам Македонците

Зорица Велиновска две години помина на служба во Македонската амбасада во Загреб, каде што остваруваше контакти со Македонците и им беше на услуга на нашите луѓе. Таа има улога и во Советот за националните малцинства на РХ, каде веќе една година е именувана како член и достоинствено ги застапува интересите на Македонците.

„Секој од членовите во Советот максимално се труди да остави позитивен впечаток, односно да го презентира своето национално малцинство на одговорен начин, така што за сега е во ред и верувам дека така ќе биде и понатаму, додава за крај Велиновска.

Животот е убав

За да ја разбере човек вистинската вредност на животот, му требаат години искуство. Така вели нашата сонародничка Олга Чичек. А за нејзиното животно искуство, воопшто не е претерано ако се каже дека е приказна раскажана во еден ЗДВ

Олга Чичек е родена во Даниловград, Црна Гора, кога во 1955 година татко ѝ Методија како воено лице бил таму на служба со сопругата Вера и семејството. По две години се враќаат во Македонија, во своето Куманово, каде Олга заедно со братот Вањо и сестрите Мирјана и Весна ги поминува детството и младешките денови. Средно хемиско училиште завршува во Велес и како девојка се вљубува во Драгутин, кој е исто така воено лице. Нивната љубов ја крунисуваат со брак и во 1988 година доаѓаат во неговата родна Хрватска. Кратко време живеат во Вараждин од каде е нејзиниот сопруг, а потоа се селат во Загреб.

Како домаќинка, нејзиното секојдневие е посветено на домаш-

ните обврски и на двете ќерки Маријана и Ивана. Животот е исполнет со романтични мечтаења, дружење со пријатели, заеднички мигови на радост и среќа.

Но, среќата е кривка, а животот понекогаш затреперува и станува горчлив. Сопругот починува од тешка болест во 2004 година и Олга се посветува на ќерките и на нивните семејства.

Духовна смиреност

Студенилото и празнината во срцето ги будат емоциите и носталгијата по родните корени. Од самиот почеток на формирањето на Заедницата на Македонците во РХ, Олга активно членува, негувајќи ја македонската култура и традиција со учество во пејачката

група „Моми бисерни“ и во фолклорната група при МКД „Охридски бисер“. Од 2008 година работи како волонтер во Македонската православна црква во РХ, а од минатата година членува и во Советот на МНМ за Град Загреб.

Духовната смиреност, така важна, нужна и драгоцена во тешките мигови, Олга ја пронаоѓа во молитвата и во пеењето на литургиите. Спокојство ѝ дава и времето поминато со саканата внука Клара, нивните заеднички разговори и креативни изработки. Среќата добива некоја нова мелодија на животот со прошетките во природа, дружењето со пријателите и подготвувањето на македонски традиционални јадења и слатки. Нејзината баклава се

топи во уста, гравчетавчето мами со мирис на македонски домашни зачини, а пофалбите за кифличките немаат крај.

Спомените од детството и немерливата љубов кон родната грутка преточена во посетите на Македонија и преградките со најмилиите ја опиваат. „Ми недостасува југот..“, искрено и питомо копнее Олга, потиснувајќи ја воздишката. „Не знаеме каква иднина ни претстои. Животот може да биде песна на тагата или танц на радоста, нежен цвет или лут зачин. Но едно е сигурно, каков и да е, твој е, биди задоволен со она што ти го дал и радувај му се, зашто животот е убав и само еден го имаш.“

Елизабета Петровска

Олга Чичек со семејството

ПРЕДМИНАТО ВРЕМЕ (ПЛУСКВАМПЕРФЕКТ)

Ова сложено глаголско време означува дејство што се случило пред друго дејство во минатото. (Кога ги побаравме, тие веќе беа излегле од дома.) Тоа е основното значење на предминатото време. Неговите форми се образуват од глаголот **сум** во минато определено несвршено време и глаголската **л-форма**, најчесто од свршен глагол.

Еднина (прочита, прати, излезе): 1 л. бев прочитал, бев пратил, бев излегол; 2 л. беше прочитал, беше пратил, беше излегол; 3 л. беше прочитал, беше пратил, беше излегол.

Множина: 1 л. бевме прочитале, бевме пратиле, бевме излегле; 2 л. бевте прочитале, бев-

те пратиле, бевте излегле; 3 л. беа прочитале, беа пратиле, беа излегле.

Иако има и други значења надвор од основното, предминатото време во современиот македонски јазик има многу поограничена употреба во споредба со другите временски и начински форми.

Него го истиснуваат минатото неопределено или определено време и конструкциите со глаголска придавка, посебно кога се употребува без сопоставување со друго минато дејство. На пр., реченицата: *Беше се облекол како за на свадба.*, може да се искаже и вака: *Беше облечен / се имаше облечено / се облекол како за на свадба.*

ИДНО ВРЕМЕ (ФУТУР)

Со идното време се означува дејство кое се врши или се извршува во моментот на зборувањето: *Марко ќе оди во Охрид.* - *Ќе ја прочита книгата за неколку дена.*

Поимот **иднина** може да се однесува не само на периодот **по сегашноста** (како во наведените реченици), туку и на периодот **по некој момент во минатото**. Спореди, на пр.: *Пред една недела ми кажаа дека Марија ќе оди во Охрид.* Во оваа реченица глаголската форма **ќе оди** означува идност во однос на некое друго време, а не во однос на времето на кажувањето, т.е. на сегашноста.

Идното време се образува со честичката **ќе** и **формите за сегашно време на глаголот што се менува**: игра, носи, везе – еднина: 1 л. ќе играм, ќе носам, ќе везам; 2 л. ќе играш, ќе носиш, ќе везеш; 3 л. ќе игра, ќе носи, ќе везе; – множина: 1 л. ќе играме, ќе носиме, ќе веземе; 2 л. ќе играте, ќе носите, ќе везете; 3 л. ќе играат, ќе носат, ќе везат.

Одречните форми на идното време се образуват со прибавување на честичката **не** пред идното време: *не ќе играм, не ќе носам* итн.

Ако се изразува поголема **сигурност** во вршењето или невршењето на идното дејство, се употребува конструкција од глаго-

лот **има, партикулата да и сегашното време**: *Утре има да одам на часови.* / *Утре нема да одам на часови.*

Формите на идното време можат да имаат и други значења покрај основното:

1. **минатост**: *Влегов во визбата да наточам вино и, што ќе видам: сето вино источено!*

2. **заповед**: *Ќе ме гледаш и вода ќе ми носиш!* (Б. Павловски) – *Една кошула задржи за тебе, а една ќе му дадеш на брат ти.*

3. **претпоставка**: *Сандар, колку години има дедо ти Тихон? – Не знам, ќе да има сто.* (М. Фотев).

4. **сегашност**: *Ако станеш овца, секој ќе те стриже.* – *Ако бидеш мост, секој ќе те тури.* (пословици).

5. **попторливост**: *По Велигден престануваат женските работи. Нема везење и ткаење. Пролетта ги вика сите в поле. Мажите ќе ораат, жените грутките ќе ги кришат, бавчите ќе ги прекопуваат, ќе садат грав, лук, кромид, пипер, зелки.* (Ст. Понов).

6. **услов**: *Ако појдеш по крив пат, во мојата кука место за тебе ќе нема.* (В. Иљоски). – *Со залагање ќе постигнеш сè.*

7. **можност**: *Александра, ме доведуваш во искушение – ќе направам нешто што не треба да сторам.* (Т. Арсовски).

Лидија Георгиева

Постојан судски преведувач од македонски на хрватски јазик и обратно (Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

PETKO ŠIPINKAROVSKI

(1946 - 2020)

Pjesnici ne umiru, oni odu van ovog svijeta, presele u svoje pjesme, s vremenom na vrijeme svrate u naša sjećanja. Odu tamo kud nas naše sudbine vode, s one strane ruba neba. Neka ti je laka makedonska gruda, dragi prijatelju. Ni jedan narod s toliko ljubavi i ushita ne govori o svojoj zemlji kao što govore Makedonci. A kako je o Makedoniji govorio Petko? O Zadru? O Hrvatskoj? Svoju je ljubav širio na Zadar, na Hrvatsku. Upalio sam svijeću prijatelju i dugo u noć sjećao se naših susreta, razgovora, njegove lijepe i srcu mi drage domaje, koju sam rado posjećivao i nosio, i nosim u srcu. Makedoniju.

PETKO ŠIPINKAROVSKI:

Rođen je u mjestu Budimirci (Bitola), pisac, pjesnik, esejist, dramski autor, kritičar, prevoditelj i pisac za djecu. Diplomirao je na Fakultetu za sigurnost Sveučilišta „Sv. Kiril i Metodij“ u Skopju. Bio je član Društva pisaca Makedonije, Hrvatskog književnog društva Ogranak Zadar, počasni član Udruženja pisaca Srbije i Udruženje pisaca Kosova i Metohije, vanjski je član Saveza nezavisnih pisaca Bugarske i član MND – Bitola. Osnivač je i predsjednik Kulturnog centra „BRAN“ – Struga, glavni i odgovorni urednik časopisa Branuvanja i organizator

„Struških književnih susreta“ u Strugi (2010). Dobitnik je mnogih nagrada i priznanja. Njegova su djela prevedena i prepjevana na više jezika: hrvatski, albanski, engleski, francuski, bugarski, poljski, rumunjski, ruski, srpski, slovenski, crnogorski... Živio je i radio u Strugi.

SKIDAM ZVJEZDE:

Noćas se, u tučenom loncu kotrljaš, snu moj! / Jedna po jedna, / valjaju se, razigrane u pepelištu: / nada i velika laž; / ružičastim svanućima – / snovi bulazne; / podčinjeni baruni / babilonskom carevinom kumuju. / Ostavljaju pustoš u ruiniranim jutrima. / Pogani i slijepi miševi raskrajaju platna; / izvorišta presušuju, / u gori kosti u pepelu igraju, / kao urna koja plovi Gangom. / A ja, ostavljam poruke. / Na zakrastalom Pireju / gluhi drumovi riču. / Rađa se dan. Zvijezde skidam. / Na prostranoj livadi bljesci. / Iz tog zla niču moji ratnici.

Prepjev s makedonskog na hrvatski: Nikola Šimić Tonin

Tišina je pala po svima nama. Pjesnik Muniam reče: Srce je domovina ljubavi, um je njeno utočište – o sjećanju i o pjesnicima ne reče ništa. Ja znam gdje ću te tražiti i naći, u tvojim pjesmama, u sjećanjima na tebe PRIJATELJU.

Nikola Šimić Tonin

20 godina
sa Vama
AMPER
SERVIS

Cvjetna 6, 10370 Dugo Selo

Ispostava: Čulinečka 52, 10000 Zagreb

Instalacije inteligentnih sustava-pametne kuće
Automatizacija, upravljanje i nadzor instalacija u građevinama
Izrada tehničkih rješenja instalacija

*Elektroinstalacije jake i slabe struje *Centralno i podno grijanje *Ventilacija i klimatizacija *Vodovod i odvodnja *Gips kartonski radovi *Elektrostatički podovi *Automatska zaljevanja *Centralno usisavanje *PVC stolarija, inox i crna bravarija

Tel.: 01/2913-194, tel/fax. 01/2913-188, mob.: 0912230 077, 091 4771 777

E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr

Direktor : Jonče Ilievski

Вкусовите на Македонија

Пролетниот период изобилува со бројни здрави зеленчуци и овошје што се комбинираат во различни солени и слатки варијации, пити, компоти, слатка, мармалади и чаеви

Пита со коприви и сирење

Потребно е: 3 јајца, 2 чаши (180 мл) јогурт, 1 чаша масло, 2 чаши бело пченкарно брашно, 1 чаша бело обично брашно, 1 кесичка прашок за печиво, 1 лажичка сол, 250 г коприви и 200 г сирење.

Подготовка: Копривите се варат во солена вода околу 5 минути. Исцедете и исечкајте ги. Потоа изматете ги

јајцата, додадете јогурт и масло, и измешајте. Во смесата додадете брашно помешано со прашок за печиво и сол, убаво изматете па додадете ги издробеното сирење и копривите. Ако смесата е густа додадете уште малку јогурт и истурете ја во претходно замастен плех. Се пече на 200 степени околу 30 минути.

Прилепски ширден

Ширденот како специјалитет се поврзува со Прилеп и неговата околина. Бидејќи се подготвува од внатрешна обвивка на желудникот на јагнето, најмногу е застапен на пролет кога е сезоната на јагнињата, особено за Велигден. Овој традиционален македонски рецепт е наследство од ориенталната кујна и никогне го остава рамнодушен.

Потребно е: 500 г телешко месо, 500 г свинско месо, 500 г јагнешко месо, 400 г кромид, сол, црн пипер, суви пиперки, 3 до 4 големи лажици ориз, 4 ширдени, мелен црвен пипер по желба.

Подготовка: Ширденот темелно се чисти, а месото се сеч-

ка на мали коцки и се пржи на масло околу 30 минути. Пред крај на пржењето се додава ситно сечканиот кромид, по што сè се препржува уште 5 мин. Потоа се додаваат ситно исечканите суви пиперки, ситно сечканиот лук, солта, биберот и црвениот пипер. Тенџерето се трга од оган и се додава измиениот ориз. Во секој ширден се става од смесата и се затвора со чепкалка за заби. Ширдени-

те се редат во земјена тава и се налеваат до половина со вода и со пиво. Пред печење се додава црвен пипер, се преливаат со масло и се боцкаат со чепкалка за заби за да не испукаат ширдените при печењето. Се печат во рерна на температура од 180 степени, околу 90 минути. Кога ќе добијат убава црвена боја, се превртуваат и пак се печат додека и другата страна не добие убава румена боја.

Колач со јагоди

Потребно е: 3 јајца, 100 г шеќер, 1 ванилин шеќер, 100 мл масло, 100 г брашно, 1 прашок за печиво, 1 л млеко, 3 пудинга од

ванила, 10 лажици шеќер, 100 г маргарин, 100 г бело чоколадо, 1 џем фикс за мармалад, 500 г јагоди.

Подготовка: Се матат со миксер јајцата, шеќерот и ванилиниот шеќер, потоа се додава маслото, па брашното и печивото. Смесата се меша и се истура во плех, намачкан со масло и посипан со брашно (големина на тавчето 20/30 см). Се пече 20 минути на 200 степени. Се остава да се олади. Во 1 литар зовриено млеко се додаваат измешаните 3 пудинга со 7 лажици шеќер и малку млеко. Откако

ќе се згусне смесата, по 2 минути, се додаваат маргаринот и белото чоколадо, се трга тенџерето од оганот и се меша сè додека не се соединат состојките. Смесата се прелива врз изладеното тесто. Се додаваат сечканите јагоди. Потоа во тенџере се истура џем фиксот, се додава 500 мл вода и 3 лажици шеќер. Вријат 1 минута при што се вади пената. Откако ќе се олади 5 минути, се прелива врз колачот. Се лади најмалку 3 часа во фрижидер.

М. Г.

Убавините на Македонија

Љепоте Македоније

МАКЕДОНСКОТО ПАМУК КАЛЕ

Во Македонија има над 160 езера. Од нив по природен пат се настанати повеќе од 50, а другите претставуваат вештачки акумулации. Прилепскиот регион, пак, избилува со подземни води од кои често се создаваат езерца. Така настанале езерата кај Плетвар, кај Мермерниот прилепски комбинат и неколку близу Прилеп. Карактеристично за овие езера е тоа што нивните извори не се постојани и водата често се повлекува, особено во зима.

Има едно и сосема уникатно езеро. На 12 км источно од градот Прилеп, по долината на реката Раец, на северните падини на планината Дрен, се наоѓа селото Беловодица, а во негова непосредна близина, на местото на некогашниот рудник за мермер, се формирало Мермерното Езеро или „македонското Памук Кале“, како многумина го нарекуваат.

На локацијата се вршело ископ на мермер сè додека при ископот се стиг-

нало до извор на подземна вода која го запрела процесот. Неколку години потоа никој не го посетувал напуштениот рудник и не се контролирала количината и нивото на водата што извираше, па така се создало Мермерното Езеро.

На тоа место денес, опколени со бел мермер и зеленило, блеска езерце со прекрасна тиркизно сина боја и претставува вистински рај за очи. Мошне тешко е достапно, до него се стигнува само со теренско возило по регионалниот пат во должина од 5 км, или пеш за околу половина час. Но, за љубителите на природата тоа не е пречка за да уживаат во оваа неверојатна убавина и контраст на бои.

Локалитетот се наоѓа на западната страна од планината со што при залезот на сонцето мермерот добива интензивна бела боја, а сенките од засеците добиваат висок интензитет. Парчињата мермер се во форма на коцки распоредени во повеќе нивоа. Висината на еден засек

е до 6 м. Езерото е длабоко до 15 м, со температура од 8-22 степени Целзиусови. Теренот е еколошки чист, а водата е хемиски и биолошки исправна. Во длабочината на езерото можат да се забележат мали риби и мов на мермерните блокови.

Совршена комбинација на камен, вода и небо! Пејзажот нуди прекрасна глетка, амбиент и подводен свет кој мами да се види. Мирисот на мермерот е пријатен и смирува, а смарагдната вода е кристално чиста. Беллото што мермерот околу езерото го рефлектира, не дозволува температурата да е премногу висока, па затоа ова место е идеално и за посетителите кои сакаат да се сончаат, покрај оние кои се капат во неговите води. Исто така, Мермерното Езеро стана атрактивна дестинација и за снимање на спотови на музички ѕвезди.

Елизабета Петровска